

ГОДИШНА ПРОГРАМА
ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ
В ОБЩИНА РАЗГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Годишната програма за развитие на читалищната дейност в община Разград е разработена в изпълнение на чл. 26а, (2) от Закона за народните читалища въз основа на подадените от читалищата на територията на общината предложения и планове за тяхната дейност през 2022 година.

Дейностите, заложи в настоящата програма, са насочени към утвърждаване на читалищата от община Разград като активни граждански организации и центрове на общностно развитие с културни, образователни, информационни, социални и граждански функции.

Годишната програма за развитие на читалищната дейност в община Разград ще подпомогне годишното планиране и финансиране на читалищните дейности и ще допринесе за по-голяма прозрачност на изпълняваните дейности.

Програмата има за цел да насърчи читалищата да насочат усилията си към разширяване и разнообразяване на дейността си чрез повишаване нивото на предлаганите продукти и услуги, актуализирането им в съответствие с потребностите на общността, подобряване на взаимоотношенията между читалища и потребители.

I. АНАЛИЗ НА НАЛИЧНИТЕ РЕСУРСИ

През 2022 г. 25 читалища изграждат равномерно разпределена и добре функционираща читалищна мрежа в община Разград. 4 от тях развиват дейност в град Разград - НЧ „Развитие 1869”, НЧ „Напредък 1901”, НЧ „Бузлуджа 2010” и НЧ „Делиорман 2014” и 21 - в малките населените места на общината.

Читалищата са юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), учредени на основание Закона за народните читалища (ЗНЧ). Наличието на специален закон, който урежда правния им статут и гарантира държавна подкрепа и финансиране, е от изключително значение за институционална им устойчивост. Съгласно Чл. 2. (1) на ЗНЧ, читалищата „са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи. В тяхната дейност могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.“

Читалищата придобиват качеството на юридически лица с вписването им в публичния Регистър на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенция по вписванията. В изпълнение на разпоредбите на Чл. 9 от ЗНЧ, 25 читалища са вписани в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Периодично читалищните настоятелства подготвят и подават документи към Агенция по вписванията и Министерство на културата относно вписване на настъпили промени в обстоятелствата.

В съответствие с чл.10, ал.1,2 от Закона за народните читалища Министерство на културата поддържа специален Регистър на народните читалища. В изпълнение на разпоредбите на Чл. 10 от ЗНЧ, всички читалища от община Разград са вписани в Регистъра на народните читалища и имат право на субсидии от държавния и общински бюджет, както и държавно и общинско имущество за ползване.

Регистърът осигурява публичност и прозрачност в дейността на народните читалища. Базата данни в него ежегодно се актуализира чрез специално разработен отчетен формуляр (информационна карта за състоянието и дейността на всяко читалище за съответната година). Тя се попълва ежегодно от читалищата в общината със съдействието и под методическото и експертно ръководство на Регионален експертно – консултантски и информационен център „Читалища“ Разград.

Министерство на културата поддържа и информационен Регистър на обществените библиотеки, в изпълнение на Чл. 10 от Закона за обществените библиотеки. Регистърът е източник на информация за състоянието и развитието на

обществените библиотеки в страната и отразява състоянието на посочените обстоятелства след последното вписване. 22 читалища в община Разград развиват библиотечна дейност и са вписани в Регистъра на обществените библиотеки, в изпълнение на Чл. 10 от Закона за обществените библиотеки.

ЧИТАЛИЩА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА РАЗГРАД			
Народно читалище	Населено място	Номер в Регистъра на народните читалища	Номер в Регистъра на обществените библиотеки
„Просвета-1884г.”	с. Балкански	2541	950
„Просвета-1871”	с. Благоево	2542	1224
„Просвета 1883”	с. Гецово	2537	356
„Напредък-1895”	с. Дряновец	2539	633
„Просвещение-1911”	с. Дяково	2546	357
„Прозрение 1927г.”	с. Киченица	2545	940
„Извор -1936г.”	с. Липник	2544	1228
„Светлина 1928г.”	с. Мортагоново	2698	637
„Съзнание-Недоклан 1927”	с. Недоклан	2549	1858
„Съгласие 1891”	с. Осенец	2540	946
„Слънчев лъч-1902г.”	с. Островче	3257	355
„Самообразование-1894”	с. Побит камък	2548	1878
„Просвета 1919г.”	с. Пороище	2536	1111
„Съзнание -1936г.”	с. Просторно	3306	2204
„Наука 1929”	с. Радинград	2550	957
„Напредък 1901”	гр. Разград	2535	635
„Развитие-1869”	гр. Разград	2534	няма библиотека
„Бузлуджа 2010”	гр. Разград	3478	няма библиотека
„Делиорман 2014г.”	гр. Разград	3592	няма библиотека
„Пробуда-1919г.”	с. Раковски	2453	961
„Пробуда 1947”	с. Стражец	2538	1940
„Просвета-1895г.”	с. Топчии	2404	939
„Нов живот-1909г.”	с. Ушинци	2551	1231
„Отец Паисий-1922”	с. Черковна	2552	942
„Св. Св. Кирил и Методий-1929г.”	с. Ясеновец	2547	1921

ФИНАНСИРАНЕ

Източниците, от които читалищата в община Разград набират средства за изпълнение на дейностите по планираната годишна програма, са регламентирани в чл. 21 от ЗНЧ. Те са членски внос, културно-просветна и информационна дейност, субсидия от държавния и общинските бюджети, наеми от движимо и недвижимо имущество, дарения и завещания; други приходи, които най-често са финансиране от проекти.

Съгласно Чл. 21 от ЗНЧ, читалищата набират средства от:

1. членски внос;
2. културно-просветна и информационна дейност;
3. субсидия от държавния и общинските бюджети;
4. наеми от движимо и недвижимо имущество;
5. дарения и завещания;
6. други приходи.

Основен източник на финансиране за читалищата през 2022 г. е субсидията от държавния бюджет. Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г., Решение № 50 от 03 февруари 2022 г. за приемане на стандарти за делегираните от

държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2022 г., е определен стандарта за една субсидирана бройка за народните читалища в размер на 12 670 лв. В него са разчетени средства за дейност, заплати, други възнаграждения и плащания на персонала, осигурителни вноски и издръжка, както и средства съгласно ЗЗБУТ. Завишението спрямо първото тримесечие на 2022 г. е 10, 3 %. Общата субсидирана численост за народните читалища в община Разград е без промяна и за 2022 г. е 77 субсидирани бройки. Общата субсидия от държавния бюджет за народните читалища в община Разград за 2022 г. е в размер на 952 760 лева.

В изпълнение на Чл. 23 (1), от ЗНЧ, разпределението на държавната субсидия бе извършено от комисия, назначена със заповед № 358 /12.04. 2022 г. на Кмета на община Разград. Комисията работи по утвърдените от Министерство на културата Указания за дейността на комисиите, извършващи разпределение на годишната държавна субсидия за читалищата по Чл. 23 от Закона за народните читалища.

С Решение № 450 по Протокол № 33 от проведено на 15.04.2022 г. заседание на Общински съвет Разград бе приет Бюджета на Община Разград за 2022 г. В дофинансирането на държавните дейности бяха планирани разходи, финансирани със собствени приходи на Община Разград, в това число 15 000 лв. за укрепване и развитие на читалищата в община Разград, които да бъдат разпределени между същите на проектен принцип.

За държавната и общинска субсидия, съгласно Чл. 26а, ал.3 от ЗНЧ се сключва договор между председателя на читалището и Кмета на Община Разград. Осигурено е редовно и ритмично превеждане на месечните субсидии.

Със средства от общински бюджет в размер на 1000 лв. е дофинансирано НЧ „Бузлуджа 2010” гр. Разград за организиране и провеждане на Национален фестивал на клубовете и школите, изучаващи български народни хора „Капанска китка“.

За провеждане на Втори фестивал „Читалищата - живото наследство на България” е осигурено финансиране в размер на 2000 лв. от бюджета на Община Разград.

За провеждане на единадесетото издание на Капански събор в с. Гецово е заделен финансов ресурс в размер на 3150 лв. от бюджета на Община Разград.

Съгласно Чл. 21 от ЗНЧ, читалищата набират средства и от членски внос, културно - просветна и информационна дейност, наеми, дарения и завещания и др.

Средствата от членски внос, дарения и рента и през 2022 г. са минимален дял в собствените приходи на читалищата.

СГРАДЕН ФОНД

Важен фактор за развитие на читалищната дейност е състоянието на материалната база на читалищата. Нейното поддържане и модернизиране подпомага процесите по развитие и обогатяване на читалищните дейности и повишаване на привлекателността им.

Всички читалища от община Разград разполагат със самостоятелни сгради или помещения в задоволително състояние. Голяма част от тях са актувани като публична общинска собственост, отдадени за безвъзмездно ползване на читалищата. Наличието на сграда, пряко стопанисвана от читалищата, ги отличава от останалите неправителствени организации.

Съгласно § 4. (1) от Преходни и заключителни разпоредби на ЗНЧ, „на народните читалища по реда на Закона за държавната собственост и Закона за общинската собственост безвъзмездно се отстъпва право на ползване върху сградите и другите недвижими имоти“.

Наличието на собствен или предоставен за самостоятелно ползване сграден фонд е преимущество за читалищата от община Разград, но и ги задължава, в качеството им

на собственик или стопанин, да търсят средства и начини за неговото поддържане. Голяма част от читалищните сгради са строени през 50 –те години на 20 век. Сградният фонд на читалищата в повечето населени места като цяло е голям, остарял, амортизиран, не се използва на пълен капацитет и се нуждае от сериозни средства за ремонт и поддръжка. Основният проблем пред читалищните настоятелства е, че сградите на читалищата са с големи площи и обем, нуждаят от основен ремонт, който читалищата не могат да финансират. Повечето от сградите разполагат с библиотека, читалня, репетиционна зала, салон, помещения за административна дейност и др. Свиването на читалищните дейности, обезлюдяването на малките населени места, намаляването на членския състав са част от причините сградният фонд да не се използва на пълен капацитет и го правят нефункционален към съвременните условия. Основен ремонт на сградите в повечето населени места не е извършван от тяхното построяване, като основната причина е липсата на финансов ресурс. Текущи и неотложни СМР читалищата от общината извършват със собствени средства или средства от дарения.

Отоплението на читалищните сгради е предимно на твърдо гориво /дърва за огрев/ и е сериозен проблем през зимните месеци. Поради невъзможността да бъдат отоплявани, през есенно – зимния период читалищните салони почти не се използват. Община Разград подпомага читалищата в това отношение, като ежегодно предоставя на читалищата дърва за огрев на преференциални цени

През 2022 г. в 15 читалища от община Разград са извършени частични ремонтни дейности. Общият размер на инвестираните средства в ремонтни дейности е 44 355,94 лв.

5934,00 лв. е вложило ръководството на НЧ „Развитие 1869“ за обновяване на материално – техническата база - монтиран метален парапет на външното стълбище на театралната зала, монтирани огледала и метален парапет /станка/ в балетна зала, извършено преустройство и положена нова подова настилка в съблекалнята на залата, преустроен склад за костюми, извършени корекции и монтаж на театралните завеси, инсталирано разговорно устройство, инсталирана охранителна система /COT/ в Музикален дом и др.

В НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово са монтирани нови PVC врати на помещенията и е извършена шпакловка и боядисване на фойето. Дейностите са извършени със средства от държавната субсидия и собствени средства на обща стойност 4567,47 лв.

Със средства в размер на 4093,17 лв. (в т. ч. 2893,17 лв. собствени средства и дарения 1200 лв.) в НЧ „Съзнание 1963“ с. Просторно е извършен цялостен вътрешен ремонт на помещенията.

Със собствени средства в размер на 3573,05 лв. е извършен цялостен ремонт на битова стая и коридор в НЧ „Напредък 1895“ с. Дряновец, а в НЧ Самообразование 1894“ с. Побит камък са инвестирани 2030,00 лв. от бюджета на читалището за извършване на частични ремонтни дейности на читалищната сграда и Етнографския комплекс към него.

Мерки за енергийна ефективност са въведени и в НЧ „Просвета 1919г.“ с. Пороище, където е извършена цялостна подмяна на дограма на театралния салон. Общата стойност на инвестираните собствени средства и средства от държавната субсидия е 3261,80 лв. Подмяна на дограма е извършена и в НЧ „Просвета – 1884г. “ с. Балкански на стойност 3200,00 лв., както и в НЧ „Наука 1929“ с. Радинград – 1050,00 лв. и НЧ „Нов живот – 1909г.“ с. Ушинци – 1000 лв.

3099,50 лв. са инвестираните собствени средства на НЧ „Съгласие 1891“ с. Осенец в извършването на частичен ремонт на таван, подмяна на керемиди, ремонт на сцената, частична изолация, частично вътрешно и външно измазване.

В НЧ „Бузлуджа 2010“ гр. Разград са въведени мерки за енергийна ефективност и е сменена дограмата на танцовата зала, гримьорната и пенсионерския клуб, който се помещава в сградата.

ИЗВЪРШЕНИ РЕМОНТНИ ДЕЙНОСТИ ПРЕЗ 2022 г.				
	Читалище	Вид ремонтни дейности	Размер на вложените средства	Източник на средствата за ремонт
1.	НЧ „Просвета – 1884г. “ с. Балкански	Извършена подмяна на врати. Монтирана PVC дограма.	3200,00 лв.	Собствени средства
2.	НЧ „Просвета 1883” с. Гецово	Монтирани нови PVC врати на помещенията. Извършена шпакловка и боядисване на фойе.	4567,47 лв.	Собствени средства
3.	НЧ „ Напредък - 1895“ с. Дряновец	Цялостен ремонт на битова стая и коридор.	3573,05 лв.	Собствени средства
4.	НЧ „Прозрение 1927г.” с. Киченица	Боядисване и кърпеж на стени и под на читалището.	1248,99 лв.	Собствени средства
5.	НЧ „Съгласие 1891“ с. Осенец	Частичен ремонт на таван. Частичен ремонт на сцена. Подмяна на керемиди. Частична изолация, измазване и боядисване на компютърен кабинет. Частичен ремонт на външна мазилка. Ремонт на канализация.	3099,50 лв. .	Собствени средства
6.	НЧ „Самообразование 1894“ с. Побит камък	<i>Етнографски комплекс</i> Подновена дървена конструкция. Изградена мивка на един от пикниците. <i>Читалищна сграда</i> Подменени осветителни тела и монтиране на ламинат в читалнята.	2030,00 лв.	Собствени средства
7.	НЧ „ Просвета 1919г.“ с. Пороище	Цялостна подмяна на дограмата на театралния салон.	3261, 80 лв.	Собствени средства
8.	НЧ „Съзнание-1963” с. Просторно	Извършен основен вътрешен ремонт на помещенията. Положен гипсокартон на таваните, шпакловка и боядисване на тавани и стени. Боядисване на врати и под.	4093, 17 лв.	
9.	НЧ „Наука 1929“ с. Радинград	Смяна на вратата на библиотеката и 1 прозорец в санитарно помещение.	1050,00 лв.	Собствени средства
10.	НЧ „Бузлуджа 2010“ гр. Разград	Смяна на дограма на танцова зала, една гримьорна и пенсионерски клуб.	9447,84 лв.	Собствени средства, средства от Община Разград
11.	НЧ „Делиорман 2014г“ гр. Разград	Отстраняване на теч и ремонт на таван.	200,00 лв.	Средства от Община Разград
12.	НЧ Напредък 1901” гр. Разград	Смяна на амортизирани брави, патрони на врати, панти; почистване, отпушване и подмазване на действащи димоотводи; отстраняване на течове, закупуване на лед осветление и частична смяна за административната част.	820,31 лв.	Собствени средства
13.	НЧ „Развитие 1869“ гр. Разград	<i>Театрална сграда</i> Монтаж на метален парапет на	5934,00 лв.	Собствени средства

		външното стълбище на театралната читалищна сграда. Корекции и монтаж на завесите от черно кадифе /дъно/ на сцената в театралната зала; извършена годишна профилактика на системата за обратни води в театралната сграда; инсталирано разговорно устройство за връзка между кабината на осветителя и режисьора на сцената по време на представления. <i>Балетна школа</i> Монтаж на огледала и метален парапет /станка/, ремонт на аварирал метален парапет /станка/, преустройство и нова подова настилка в съблекалня на балетната зала; преустройство на склад за костюми. <i>Музикален дом</i> Поставени мрежи на прозорците в Музикалния дом; инсталирана охранителна система /COT/; поставени нови секретни брави и изолация на вратите в Музикалния дом и звукозаписното студио. <i>Музикална школа</i> Извършени дейности за осигуряване, подготовка и условия за ремонт на сградата на Музикална школа.		
14.	НЧ „Просвета-1895г.“ с. Топчии	Подменени и ремонтирани осветителни тела и електрическата мрежа на музея.	829,47 лв.	Собствени средства
15.	НЧ „Нов живот – 1909г.“ с. Ушинци	Извършена подмяна на дограма в избените помещения. Смяна на греди, керемиди, улуци на покрива.	1000,00 лв.	Собствени средства

През 2021 г. бе поставено началото на инициатива за набиране на средства за подпомагане реконструкцията и реставрацията на Музикален дом „Екатерина и Димитър Бъчварови“, единствен по рода си в България. Музикалният дом със статут „Паметник на културата“ е един от символите на Разград, свързан с неговата история, съвременен екстериор и духовен облик. Сградата се нуждае от спешни мерки за укрепване и ремонт, поради прогресираща ерозия в основите, която застрашава нейната цялост. Беше изготвен инвестиционен проект за конструктивно укрепване, ремонт на покрив и фасади на Музикален дом. Проектът е съгласуван по реда на Закона за културното наследство в Националния институт за недвижимо културно наследство в София.

През 2022 година ръководството на НЧ „Развитие 1869“ продължи дарителската инициатива за набиране на средства. Актуализирана бе част „Конструктивна“, от инвестиционния проект в съответствие с нормативните изисквания, както и количествено-стойностната сметка, в съответствие с новите цени на материали и услуги.

Инвестиционният проект е включен в Плана за интегрирано развитие на Община Разград за 2021-2027 година, в Дейност 2.1.7.2. Ремонт и мерки за енергийна ефективност в сграден фонд „Модернизиране на читалищата в Община Разград“. Стойността на Инвестиционния проект по количествено-стойностна сметка е в размер на 130 000 лева. Одобрени и гласувани за миналата година са 70 000 лева целеви средства от Община Разград за укрепване на основите. До края на 2022 г. събраните

средства от дарения по банков път са в размер на 7970,00 лева. В касата на читалището са постъпили 400,00 лева. 1005,00 лева успяха да съберат талантите на Музикалната школа по време на годишния си концерт, като изяви в подкрепа на паметника на културата продължават.

БИБЛИОТЕЧНА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Библиотечната дейност е една от основните функции на читалищата в община Разград. Усилията на читалищните ръководства са насочени към създаване на условия за превръщане на библиотеките в съвременно, достъпно и приятно място за всички.

В 22 читалищни обществени библиотеки от община Разград се събират, обработват, организират, съхраняват и предоставят за обществено ползване печатни и други произведения и информация, включително за книжовното и литературното културно наследство и се осигурява свободен достъп до библиотечно – информационно обслужване.

В читалищните библиотеки се предлагат разнообразни дейности и форми на работа, които съдействат за разширяване на знанията и нивото на информираност на общностите, повишаване на любознателността на децата и учениците и за преодоляване на неграмотността. Те са общодостъпни информационни центрове, чиято задача е да осигурят по – добра, по – съвременна и по – висококачествена образователна, културна, социална и информационна среда на населението. Тяхната мисия е свързана с повишаване на грамотността, предоставяне на информация, образование, култура и гражданско участие.

Осигурено е добро библиотечно – информационно обслужване на населението при равен достъп до библиотечните ресурси. Извършва се книгозаемане, информационно - справочна дейност, дейности, насочени към подпомагане на учебно – възпитателния процес.

Основен приоритет на читалищните библиотеки в община Разград е обновяване на библиотечните фондове с нови информационни източници. Общият библиотечен фонд на читалищата от община Разград през 2022 г. наброява 194 535 тома библиотечни единици. 15 читалищни библиотеки са обогатили фондовете си с 1 337 тома литература на обща стойност 19 314,39 лв., в т. ч. финансови средства по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ и 2624,83 лв. собствени средства.

През 2022 г. 12 читалищни библиотеки обновиха литературата си със средства по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ на Министерство на културата на обща стойност 16 689,56 лв. и получиха възможност да разширят обема на предлаганата литература. Приоритет на програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ на Министерство на културата е обновяване на библиотечните колекции с цел насърчаване на интереса към книгата и четенето и съдействие за развитие на библиотеките като основни центрове за духовност, придобиване на знания и информация.

ОДОБРЕНИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ ЧИТАЛИЩА ПО ПРОГРАМА „БЪЛГАРСКИТЕ БИБЛИОТЕКИ – СЪВРЕМЕННИ ЦЕНТРОВЕ ЗА ЧЕТЕНЕ И ИНФОРМИРАНОСТ“ 2022			
№	Народно читалище	Населено място	Стойност на проекта
1.	НЧ „Просвета -1871”	с. Благоево	1 394,93 лв.
2.	НЧ „Просвета 1883”	с. Гецово	1 379,52 лв.
3.	НЧ „Напредък-1895“	с. Дряновец	1 393,49 лв.
4.	НЧ „Просвещение-1911”	с. Дянково	1 390,35 лв.

5.	НЧ „Извор-1936г“	с. Липник	1 392,76 лв.
6.	НЧ „Съзнание – Недоклан 1927”	с. Недоклан	1 394,50 лв.
7.	НЧ „Слънчев Лъч - 1902”	с. Островче	1 387,92 лв.
8.	НЧ „Просвета-1919г.”	с. Пороище	1 380,31 лв.
9.	НЧ „Напредък 1901“	гр. Разград	1 392,46 лв.
10.	НЧ „Пробуда – 1919г“	с. Раковски	1 394,88 лв.
11.	НЧ „Пробуда 1947“	с. Стражец	1 394,34 лв.
12.	НЧ „Нов живот – 1909г.“	с. Ушинци	1 394,12 лв.
	ОБЩО		16 689,56 лв.

Ръководствата на читалищата организират по места множество инициативи за популяризиране на библиотеката като място за насърчаване и стимулиране на мисленето, въображението и творчеството. През 2022 г. са реализирани множество библиотечни инициативи - литературни четения, участия в национални кампании, срещи с творци, изложби и тематични кътове с литература в библиотеките, инициатива „Библиотекар за един ден“, конкурси и др. Провеодоха се онлайн конкурси, използваха се предимствата на социалните мрежи като информационен канал, реализираха се множество онлайн участия и библиотечни инициативи..

Изключително важна е ролята на обществените читалищни библиотеки в подкрепа на личностното развитие на подрастващите. В партньорство с учебните заведения се реализират съвместни инициативи с цел създаване на интерес и любов към книгата, формиране на навици за четене и умения за учене през целия живот, формиране на отношение към културата като цяло. Библиотеките предлагат на децата и учениците богат и актуален на търсенето библиотечен фонд, като непрекъснато се търсят се възможности за неговото текущо обновяване.

Насърчаването на четенето сред децата и учениците и повишаване нивото на грамотност е една от най-важните задачи на читалищните библиотеки в община Разград. Библиотечните инициативи спомагат за насърчаване и стимулиране у подрастващите на интерес към библиотеката, книгите и четенето, повишават нивото на информираност, подпомагат учебния процес, съдействат за повишаване на грамотността и формиране на култура на четене у подрастващите. Читателските клубове към библиотеките дават поле за изява и обединяват деца и ученици с интерес към книгите, четенето и литературата. През летния период в читалищните библиотеки се предлагат множество занимания по интереси. Организират се различни начинания в помощ на децата и учениците, запознаване с книжното богатство и информационните възможности на библиотеката, открити уроци, конкурси, литературни четения, изложби, художествени ателиета, викторини, витрини, представяния на нови книги, лятна академия със специални занимания, съобразени с възрастовата специфика. Организират се читални на открито. Читалищата и библиотеките се превръщат в привлекателно място за игра, четене, споделяне, изява и пълноценно прекарване на свободното време на подрастващите.

В съвременните условия читалищните библиотеки са центрове на местната общност и осигуряват пространство за четене, общуване, учене, срещи и др. Развитието на нов вид услуги поражда необходимостта от технологично модернизиране. Читалищните библиотеки се финансират от бюджета на читалищата, към което функционират. Недостатъчното им финансиране е сериозен проблем и пречка за развитието им. Средствата са крайно недостатъчни за необходимата модернизация на библиотечната услуга.

Община Разград подпомага този процес, като през 2022 г. 5 читалища бяха финансирани със средства по Процедурата за финансова подкрепа на читалищната дейност за закупуване на компютърна техника и периферни устройства с цел подобряване на библиотечното обслужване.

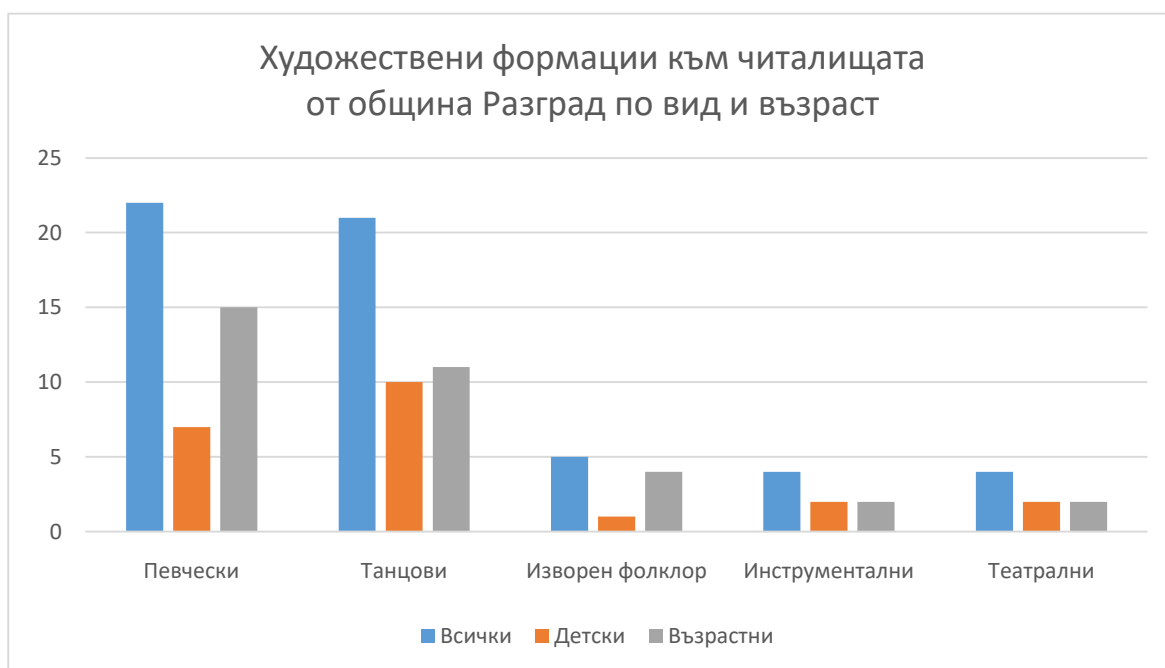
В 7 целеви читалищни библиотеки по програма „Глоб@лни библиотеки - България“ са създадени информационни центрове, чрез които се подпомага достъпа до информация, знания, комуникации, електронно съдържание и услуги за общността.

СЪХРАНЯВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО. ЛЮБИТЕЛСКО ТВОРЧЕСТВО И КУЛТУРНО – ПРОСВЕТНА ДЕЙНОСТ

Читалищата в Община Разград имат изключително значение за развитието на културния и социален живот. Те са естествените места, които съхраняват културните традиции на местната общност и се считат за утвърдени центрове за творчество и изява, възпроизвеждане на обреди и обичаи, развитие на формите за любителско творчество, организиране и провеждане на празници и обичаи. Разкрити са различни школи, кръжоци и различни други форми, насочени към споделяне на натрупаните през годините познания от едно поколение към друго. В тях основно са включени децата, което допълнително способства още от най-ранна възраст те да се запознаят и възприемат традициите на своите предци. В съвременността читалището осигурява, гарантира предаването на традиционни знания и умения между поколенията и по тази причина дейностите, свързани с традициите, съхранената памет на общността са с непреходна стойност.

Важно е да се подчертае, че читалището дава възможност и осигурява среда за естествено изразяване и непринудена комуникация между хората, като дава равен шанс на всички хора от различни възрасти, социален статус и професии. Читалищата в общината осигуряват сцена за изява, удовлетворяват естествената потребност на хората да творят и се изявяват непрофесионално, като това, от своя страна, засилва връзките между тях. Любителските състави в читалищата от община Разград по естествен път съдействат за изграждането на социална среда за общуване и приобщаване на хората от третата възраст, укрепват връзките между поколенията и солидарността в общностите.

Неспецифичните условия, в които бяха поставени любителските състави през периода 2020 - 2021 г. поради пандемията от COVID-19 предизвикаха сериозен трус, като основната цел на читалищните ръководства бе да се съхранят съществуващите художествени колективи. Наложените ограничения, прекратяването на текущата репетиционна дейност, пренасянето на творческия процес в онлайн среда, преустановяването на концертната дейност, невъзможността за участия се отрази негативно на състоянието на любителското творчество. В колективите с възрастни участници се наблюдава известен отлив на самодейци и липса на нови такива. В детските и младежки формации състоянието е по – добро.

През 2022 г. продължи възстановяването на колективите. 57 на брой са през 2022 г. читалищните формации, които обединяват усилията и предоставят възможност за изява на 896 участника. Реализирани са 293 участия в различни културни прояви, от които 128 са в населеното място. 88 на брой са изяви с регионален характер. 53 са участията в различни културни събития на национално ниво. Читалищни формации от община Разград са участвали в 22 събития с международен характер в рамките на страната. 2 са участията на художествени читалищни колективи в престижни събития извън страната. Средствата, вложени за функционирането на художествените формации и за обезпечаване на участията им в различни културни изяви през 2022 г. са в размер на 79 722,46 лв., в т. ч. 76 084,46 лв. средства от бюджета на читалищата и 3638,00 лв. от дарения.

През 2022 г. читалищата продължиха да предоставят възможности за изява на деца и младежи чрез дейността на 22 художествените формации с 432 участника. Реализирани са участия в 5 събития с международен характер в страната, 8 изяви на национално ниво, 20 регионални и 56 местни изяви. Осъществено е 1 участие в международен фестивал извън страната.

За разлика от предходните години, в която поради пандемията изявите на колективите бяха сведени до минимум, през 2022 г. се реализираха множество значими културни събития и участия.

Справка
за художествените формации, клубове, кръжоци и курсове, функциониращи към
читалищата от община Разград към 31.12.2022 г. (по данни на читалищата)

Читалище и населено място	Любителско творчество	Участници в художествените формации /брой/	Клубно – кръжочна дейност, обучителни курсове	Участници в клубове, кръжоци и курсове /брой/
НЧ „Просвета-1884г.” с. Балкански	-	-	Клуб „Трета възраст”.	19
НЧ „Просвета-1871” с. Благоево	Детска вокална група „Благоевски звънчета”.	6	-	-
НЧ „Просвета 1883” с. Гецово	Ансамбъл за изворен фолклор „Капанска китка”; Ансамбъл за автентичен фолклор „Капанци”; Танцова формация „Капански самодиви”; Школа за народни танци „Капанска магия”; Детски танцов състав „Гецовлийчета”; Група за изучаване на народни хора /начинаещи/; Мъжка певческа група „Капанци”; Детска вокална група „Цветница”.	101	„Седянка се кладе – курс везбарство”; Клуб по тенис; Клуб по шах; Клуб за компютърни умения;	40
НЧ „Напредък-1895” с. Дряновец	Смесена фолклорна група „Капанка”; Мъжка фолклорна група; Театрална формация;	21	-	-
НЧ „Просвещение 1911” с. Дянково	-	-	Клуб по интереси	10
НЧ „Прозрение 1927г.” с. Киченица	-	-	-	-
НЧ „Извор -1936г.” с. Липник	Вокална група „ Самодиви”; Детска певческа група „Изворче”.	12	-	-
НЧ „Светлина 1928г.” с. Мортагоново	-	-	-	-
НЧ „Съзнание-Недоклан 1927” с. Недоклан	-	-	Кръжок по приложно изкуство; Клуб „Приятел на книгата”.	13
НЧ „Съгласие 1891” с. Осенец	Група за изворен фолклор „Капанка”; Танцова група „Капанки”; Детска танцова група „Жив огън”; Детска театрална формация.	43	Кръжок по изобразително изкуство.	10
НЧ „Слънчев лъч-1902г.” с. Островче	Фолклорна певческа група „Здравец”.	11	Клуб „Приятел на книгата.	18
НЧ „Самообразование-1894” с. Побит камък	Фолклорна певческа група „Вяра”; Танцова група „5-я”; Театрален самодееен състав.	30	Арт клуб.	7

НЧ „Просвета 1919г.” с. Пороище	Група за изворен фолклор; Коледарска фолклорна група; Танцова група „Веселие“.	24	Забавна детска работилница „Сръчни ръце”.	5
НЧ „Съзнание -1936г.” с. Просторно	Певческа група „Хризантеми”.	10	-	-
НЧ „Наука 1929” с. Радинград	-	-	Кръжок „Роден край“; Клуб по рисуване; Клуб „Млад приятел на книгата“.	20
НЧ „Делиорман 2014г.” гр. Разград	Фолклорен ансамбъл „Гласът на Делиормана“.	9	Коледна работилница по приложни изкуства; Работилница за плетива, бродерия и йога; Работилница за мартеници.	24
НЧ „Бузлуджа 2010” гр. Разград	Танцов клуб „Абритус“; Детска вокална група за народно песни;	70	-	-
НЧ „Напредък 1901” гр. Разград	Фолклорен танцов ансамбъл „Разград“; Детска танцова студия „Капанче“; Подготвителна група на Детска танцова студия „Капанче“; Средношколска танцова формация; Клуб за български народни хора; Детска певческа група; Колектив за изворен фолклор; Битов оркестър; Духов оркестър; Детска инструментална гайдарска група.	244	-	-
НЧ „Развитие-1869” гр. Разград	Смесен хор „Железни струни“; Камерен хор; Музикална школа „Илия Бърнев“; Балетна школа; Младежка театрална формация „Импулс”.	221	-	-
НЧ „Пробуда-1919г.” с. Раковски	Детска танцова формация; Младежка танцова формация; Женска танцова формация; Мъжка танцова формация; Детска музикална формация за народна и съвременна музика; Група за обреди и обичаи.	39	Кръжок „Сръчни ръце“.	10
НЧ „Пробуда 1947” с. Стражец	-	-	-	-
НЧ „Просвета-1895г.” с. Топчий	Група за автентичен фолклор; Танцова формация „Топчийски искри“; Детска танцова формация „Искрици”.	26	Капанска занаятчийска работилница.	10

НЧ „Нов живот-1909г.” с. Ушинци	Фолклорна вокална група; Детска група за народни песни.	7	Клуб „Тенис на маса“	10
НЧ „Отец Паисий-1922” с. Черковна	Група за изучаване на народни хора – начинаещи; Мъжка певческа група „Черковненски ангели”.	22	-	-
НЧ „Св. Св. Кирил и Методий-1929г.” с. Ясеновец	-	-	Литературен клуб; Клуб „Роден край”; Кръжок „Сръчни ръце”; Кръжок „Малките художници”.	22
25 читалища	Общо: 57 формации, в т.ч. 22 за деца и младежи	Общо: 896 участници, в т.ч. 432 деца и младежи.	Общо: 25 форми, в т.ч. 21 за деца и младежи	Общо: 218 участници, в т.ч. 185 деца и младежи.

Множество са спечелените отличия от престижни културни събития. Танцова формация „Веселие“ към НЧ „Просвета 1919г.“ с. Пороище завоюва бронзов медал и диплом в Международен фолклорен фестивал „От Дунав до Балкана“ гр. Борово, област. Русе.

Танцова формация „Топчийски искри” при НЧ „Просвета – 1895г”, с. Топчии спечели второ място във II Международен етнофестивал „Зазоряване”, гр. Исперих, както и златен медал от участието си в XII Национален събор на българското народно творчество Копривщица 2022 г.

Аплодисменти и възхищението на публика и жури и златен медал спечели Стамен Станчев от НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово чрез отличното си представяне в XII Национален събор на българското народно творчество Копривщица 2022 г.

Детска група за народни песни към НЧ „Бузлуджа 2010“ гр. Разград взе участие в Национална фолклорна среща „Автентичност и съвремие“ гр. Попово.

Детската вокална група и Гайдарската група към НЧ „Напредък 1901“ спечелиха престижни отличия във Фестивал „Като звездите“, Национален събор на читалищата, гр. Бяла, Национален фестивал „Андъка пее и танцува, а сърцето ми лудува“ с. Кметовци, област Габрово.

Детска танцова студия „Капанче“ спечели златен медал от Национален събор на читалищата, гр. Бяла. Малките талантиливи капанчета представиха достойно Разград и фолклорното ни богатство в Международен фолклорен фестивал в гр. Слобозия, Република Румъния.

Най – новата читалищна формация в община Разград - Детски танцов състав „Гецовлийчета“ към НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово участва във Фестивал „Читалищата – живото наследство на България“ гр. Разград, общоградски концерт, посветен на Деня на детето и Благотворителен концерт по случай 21 ноември – Ден на християнското семейство, организиран от Федерацията на жените и РЕКИЦ „Читалища“.

На 31 май на сцената на НЧ „Развитие 1869“ в изключителния концерт на Теодосий Спасов Фолк квинтет участваха и възпитаници на Музикална школа „Илия Бърнев“. На сцената, редом до изключителните музиканти се изявиха Мартина Матева, Йордан Гавазов, Ренета Петрова, Ивелина Атанасова и Пресияна Тодорова от класа по вокално майсторство на Детелина Тодорова.

През 2022 г. Специалната награда на Кмета на Шумен и още призови места в конкурса „Децата на България пеят, танцуват, рисуват“ завоюваха млади пианисти от

Музикална школа „Илия Бърнев“ към НЧ „Развитие 1869“. Славена Петкова, Дерия Генджева и Невена Цанкова от класа по пиано на госпожа Галина Героева взеха участие в раздел „Музика“ на престижния Национален конкурс, който се проведе на 4 и 5 юни в Музеен комплекс „Панчо Владигеров“ град Шумен. В събитието се представиха 800 деца и младежи от 5 до 19 годишна възраст, в три раздела: „Музика“, „Надиграване“ и „Визуални изкуства“. Първа награда журито присъди на Славена Петкова в IV възрастова група. Със своето виртуозно изпълнение Славена завоюва и голямата награда на Кмет на община Шумен. Успешно се представиха и Дерия Генджева с втора награда, в IV възрастова група. С трета награда се върна и Невена Цонева от III възрастова група.

Успешна бе годината за талантите от Младежка формация за театър „Импулс“ при НЧ „Развитие 1869“ с ръководител Веселин Керемедчиев. Оригиналната постановка по радиопиеса на Йордан Радичков „Смоковете“ бе представена в първата нощ на Фестивал „Бели нощи“.

През 2022 г. талантливите изпълнители от класа по вокално майсторство на Детелина Тодорова отново завоюваха награди в престижния Международен конкурс за вокална и инструментална музика „Звукът на времето“ във Велико Търново. В първия етап на форума, който се проведе в дигитална среда 5 участници завоюваха призови места и бяха допуснати до присъствения конкурс от 27 до 29 май, където се състезаваха с 550 участници от България, Румъния, Япония, Южна Корея, Турция. Професионално жури им присъди заслужени награди: Мартина Матева – първо място в номинация „Фолклор“ първа възрастова група; Пресияна Тодорова – първо място в номинация „Фолклор“ трета възрастова група; Ренета Петрова – второ място в номинация „Фолклор“ втора възрастова група; Йордан Гавазов – второ място и Специална награда в номинация „Фолклор“ втора възрастова група; Диляра Назиф – първо и трето място в номинация „Рок“ четвърта възрастова група; Мартина Матева и Йордан Гавазов – първо и второ място в номинация „Дует“ Преподавателят по вокално майсторство Детелина Тодорова бе отличена с Диплом за висок професионализъм в педагогическия и творческия процес на обучение.

Възпитаници на МШ „Илия Бърнев“ към НЧ „Развитие 1869“ взеха участие в концерт „Звуците на любовта“, както и в тържествата, посветени на Заговезни, в традиционните благотворителни инициативи, организирани от Федерацията на жените и РЕКИЦ „Читалища“.

Традиционно Балетна школа се включи в множество благотворителни инициативи и празници на образователни и културни институции: Коледен концерт по случай патронния празник на ПГПЧЕ „Екзарх Йосиф“, юбилеен концерт на ППМГ „Акад. Никола Обрешков“, благотворителен концерт „Заедно за Милен“, благотворителен концерт на Федерацията на жените с благородната цел за подпомагане на младежи в неравностойно положение, юбилеен концерт на танцова формация „Еми денс“, благотворителен концерт, посветен на Музикалния дом, благотворителен концерт, посветен на Деня на семейството, Концерт за обитателите на Дома за стари хора и др.

През 2022 г. са организирани събития, свързани с празници от традиционния календар, възстановяват се и се представят на сцена или в естествена среда различни обичаи и ритуали. Провеодоха се разнообразни чествания и тържества, посветени на национални и международни празници, селищни празници, тематични инициативи и др.

С цел откриване и популяризиране на млади и талантливи изпълнители, през м. октомври 2022 г. в Разград се проведе Национален конкурс за млади пианисти „Димитър Ненов“. Събитието бе финансирано със средства от бюджета на Община Разград в размер на 6500,00 лв.

На 25 юни 2022 г. на сцена „Ронда“ в Градски парк Разград се проведе второто издание на фестивал „Читалищата - живото наследство на България“. Фестивалът се организира от Община Разград и Регионален експертно – консултантски и информационен център „Читалища“ гр. Разград (РЕКИЦ).

В рамките на фестивала се проведе Регионален преглед селекция за участие в Националния събор на българското народно творчество „Копривщица – 2022“. В селекцията взеха участие 227 участника - 17 състава и 8 индивидуални изпълнители от общините Разград, Кубрат, Исперих, Лозница и Цар Калоян, които представиха характерен за региона автентичен фолклор. Професионално жури определи допуснатите до участие в националния събор.

Във втората част на фестивалната програма се представиха 21 формации с над 200 изпълнители от седемте общини на област Разград, представяйки обработен български фолклор, обработен и автентичен турски фолклор, както и съвременни песни и танци. Представители на осем читалища обучаваха желаещи да придобият нови умения в различни занаяти. Осигуреното финансиране на фестивала е в размер на 3500,00 лв., в т.ч. 2000,00 лв. от бюджета на Община Разград и 1500,00 лв. съфинансиране от РЕКИЦ „Читалища“ гр. Разград.

Над 300 танцьори от девет формации от Североизточна България участваха на 14 май 2022 г. в дванадесетото издание на Националния фолклорен фестивал на клубовете и школите, изучаващи български народни хора „Капанска китка“ с организатори НЧ „Бузлуджа 2010“ гр. Разград, Танцов клуб „Абритус“ и Община Разград. Съфинансирането от страна на Община Разград е в размер на 1000,00 лв.

На 2 юли 2022 г. в с. Гецово се проведе единадесетото издание на традиционния Капански събор. Събитието има за цел да съхрани културното наследство на най – голямата етнографска група в Лудогорието. Организатори на събитието са Община Разград, РЕКИЦ „Читалища“, кметство с. Гецово и НЧ „Просвета – 1883“. На сцената представиха своя талант над 300 певци, музиканти и танцьори от Разградска, Русенска и Търговищка област. Колорит в събитието внесоха Капански ансамбъл Разград и популярната изпълнителка на български народни песни Румяна Попова. Събитието бе обезпечено с финансов ресурс в размер на 3150,00 лв. от бюджета на Община Разград.

На 6 август 2022 г. се проведе Националния събор на българското народно творчество в Копривщица. Съборът цели да съхрани автентичния български фолклор и е централното и най-значимо събитие в системата на съборите на народното творчество в България. От декември 2016 г. Националният събор на народното творчество в Копривщица е вписан в Регистъра на добрите практики за опазване на нематериалното културно наследство на ЮНЕСКО. Самодейците от община Разград се завърнаха от участието си в Националния събор в Копривщица от 5 до 7 август със 7 медала – 3 златни, 3 сребърни и 1 бронзов. Със златно отличие са: Групата за автентичен капански фолклор към НЧ „Просвета – 1895г.“ с. Топчии; Танцова формация „Топчийски искри“; Ансамбъл за изворен фолклор „Капанска китка“ към НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово и гъдуляря Стамен Станчев. Сребърни отличия получиха: Мъжка фолклорна група към НЧ „Напредък–1895“ с. Дряновец; Богослов Стоянов и Група за изворен фолклор към НЧ „Просвета 1919г.“ с. Пороище. С бронзово отличие е удостоена Смесена фолклорна група „Капанка“ към НЧ „Напредък – 1895“ с. Дряновец.

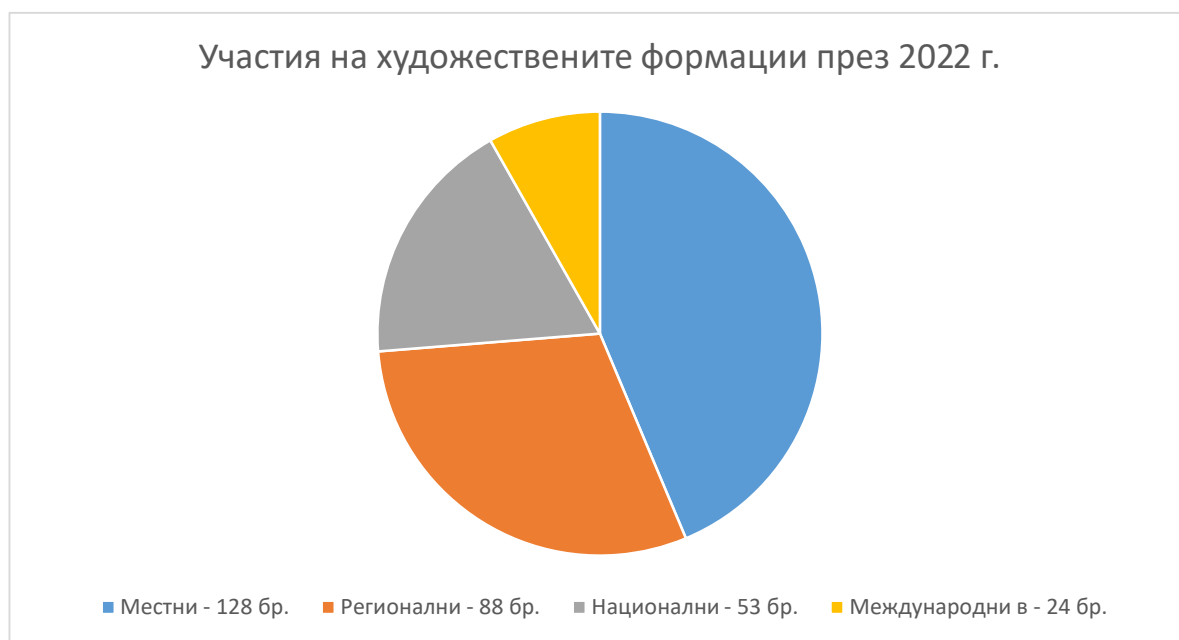
Отличията бяха връчени от Областния управител на област Разград на специална церемония. Община Разград получи Благодарствена грамота за подкрепата, оказана в подготовката и участието на самодейците от Община Разград в XII Национален събор на народното творчество в Копривщица.

Много от читалищата в община Разград са насочили усилията си към издирване и съхраняване на образци от нематериалното културно наследство, носещи белезите на местната идентичност - музика, занаяти, обичаи и ритуали, традиции, история, бит,

храна и др. Те заздравяват връзките и обединяват местните жители от различни поколения и етноси.

Националната система „Живи човешки съкровища – България“ е основна културна политика на Република България за опазване на нематериалното културно наследство. Поддържането на системата цели съхраняване на важни за България и нейната култура знания, дейности и умения на общности, групи и отделни лица, тяхното предаване на следващите поколения чрез неформално и формално образование, както и да осигури тяхната видимост чрез публично признание на национално и международно равнище. Създадена е Национална представителна листа на елементи на нематериалното културно наследство и единен архив от документи за нематериалното културно наследство в Националния център за нематериално културно наследство при Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей при Българска академия на науките.

Дейности по програмата реализират 4 читалища от община Разград – НЧ „Напредък 1901“ гр. Разград, НЧ „Просвета – 1895“ с. Топчии, НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово, НЧ „Съгласие 1891“ с. Осенец, които на различни етапи са били участници в регионалния етап „Живи човешки съкровища“.

След вписване през 2021 г. на елемент от община Разград в Националната представителна листа на елементи на нематериалното културно наследство, НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово и РЕКИЦ „Читалища“ продължиха дейностите, заложили в проекта „Грее капанска шевица – традиции и съвременност в творчеството на везбарката Николинка Ангелова“.

През месец април 2022 г. Етнографски музей Разград бе домакин на изложбата „Български везбени мотиви от края на XVIII до средата на XX век“. Представените шевици – част от фонда на НЧ „Български искрици“ гр. Добрич са селектирани чрез Международен конкурс за автентичен или възпроизведен оригинал на везбен мотив. Над 40 участници от България, САЩ, Русия, Азербайджан, Испания, Италия, Великобритания са изпратили своите шевици за конкурса, като най – добрите са включени за участие в пътуваща изложба у нас и зад граница. Сред представените в

експозицията 300 „зашива“, присъстваха и 116 мотива на Николинка Ангелова, която спечели Специалната награда на конкурса.

Изложбата гостува и в НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово. Към читалището е създаден Културно - информационен център „Капанци“, чиято цел е създаване на условия за съхраняване и популяризиране на капанския бит и култура.

През 2022 г., чрез подкрепата на РЕКИЦ „Читалища“ и НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово Николинка Ангелова взе участие в събития от културния календар на община Разград – Панаир на киселото мляко и фестивал на народните традиции, и занаяти, Фестивал „Читалищата – живото наследство на България“, Капански събор, работилници за великденски яйца, сурвакници, където в ролята на обучител предава уменията си на младото поколение

Към читалищата в община Разград са сформирани кръжоци, клубове и школи по живопис, клубове по литературни и спортни занимания, за компютърно обучение и др. Отпадането на ограничителните мерки и дистанция през 2022 г. повлияха благотворно върху клубно – кръжочната работа в читалищата от община Разград. 21 клубно – кръжочни форми предлагат занимания на 185 деца и ученици. Всички тези форми имат важно значение за социализирането и израстването им.

РАБОТА ПО ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ. СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ И ИНСТИТУЦИИ

2022 г. се оказа успешна по отношение допълнителното финансиране на читалищата чрез проектни дейности. Читалищата кандидатстват предимно по програми на НФ „Култура“, целеви програми на Министерство на културата, в т.ч. и програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ и др.

НЧ „Просвета – 1895“ с. Топчии работи по два проекта, насочени към съхраняване на капанските традиции.

Проект „Капанското наследство на село Топчии – живо и днес“ цели да запази и продължи местните капански традиции и обичаи, специфични и характерни само за региона, както и да привлече още участници във формациите на читалището, краеведческа група и работилница за накити. Проектът е на стойност 9518,00 лв. и е финансиран по програма на Национален фонд „Култура“. Проектът приключи с Празник на капанските традиции и занаяти, който се състоя на 17 септември 2022 г. в Етнографски капански комплекс с. Топчии. В Алеята на занаятите се включиха 9 местни майстори занаятчии. Кулинарната изложба представи традиционни местни ястия. В рамките на празника се състоя лектория на тема: „Функциите на художествените занаяти в съвремието ни“, авторска изложба и творчески портрет на Пенка Киранова – самобитен майстор от с. Топчии, фолклорен концерт с участието на фолклорни състави от читалищата в с. Осенец, с. Побит камък, НЧ „Напредък 1901“ гр. Разград, Капански ансамбъл Разград, ТТФ „Пулс“ Разград и ТГ „Темп“ гр. Враца.

Проект „Свят от тъкани и багри - възстановяване на капанската тъкаческа традиция“ има за цел съхраняване на традициите за тъкане и изработване на накити от мъниста като специфични, характерни занаяти за местното капанско население, които обаче са вече позабравени. Чрез създадената по предходния проект капанска занаятчийска работилница ще бъде продължена традицията за изработване на капанските тъкани. С цел съхраняване и развитие на капанската самобитност като местен, специфичен белег, в Етнографския капански комплекс на селото ще бъде обособена изложбена зала. Партньори в изпълнението на дейностите по проекта са РИМ- Разград, Етнографски музей, Регионален експертно - консултански и информационен център „Читалища“ гр. Разград. Част от дейностите по проекта бе и откритата през м. декември 2022 г. в ХГ „Проф. Илия Петров“ Разград етнографска

изложба „Свят от тъкани и багри“. С подкрепата на РИМ – Разград НЧ „Просвета – 1895“ с. Топчии представи в изложбата ръчно тъкани предмети от капанския бит, инструменти за плетене и тъкане, мъжки и женски капански народни носии и накити. Част от показаните в експозицията тъкани и накити са изработени в миналото, а друга са съвременни, направени по време на занятията в сформирания капанска занаятчийска работилница. Предстои и реализирането на съвместни инициативи с образователните институции – обучения, демонстрации, посещения в Етнографски музей с. Топчии и др. Проектът е финансиран от Национален фонд „Култура“ по Програма за възстановяване и развитие на организации в областта на любителското творчество и е прекрасен пример за продължаване на живота на старинни занаяти в съвременен контекст. Бюджетът на проекта е 10 417,00 лв.

Община Разград е с дългогодишни традиции в опазването и съхраняването на културното наследство и високо цени значимостта и стойността на читалищата като съвременни културно – образователни информационни центрове.

Успешна практика на Община Разград е Процедурата за финансова подкрепа на читалищната дейност със средства от местни приходи в общинския бюджет. През 2022 г. процедурата бе реализирана за пети път, а средствата в размер на 15 000 лв. са разпределени на проектен принцип.

С Решение № 450 по Протокол № 33 от проведено на 15.04.2022 г. заседание на Общински съвет Разград бе приет Бюджета на Община Разград за 2022 г. В дофинансирането на държавните дейности бяха планирани разходи, финансирани със собствени приходи на Община Разград, в това число 15 000 лв. за укрепване и развитие на читалищата в община Разград, които да бъдат разпределени между същите на проектен принцип.

Бяха разработени Правила за условията и реда за кандидатстване за финансова подкрепа на читалищната дейност в община Разград, приети със Заповед № 868 / 21.07.2022 г. на Кмета на Община Разград. Поканата и пакетът документи бяха публикувани на 21.07.2022 г. на сайта на Община Разград, с краен срок за подаване на проектни предложения от читалищата до 10.08.2022 г. включително.

В съответствие с изискванията на посочените правила, със Заповед № 999 / 19.08.2022 г. Кметът на Община Разград назначи експертна комисия, която разгледа, оцени и класира получените проектни предложения и извърши разпределение на предвидените в бюджета средства.

В рамките на установения срок постъпиха 24 проектни предложения от читалища на територията на община Разград. Комисията е одобрила и предложила за финансиране 23 проектни предложения, в т.ч.

- за закупуване на компютърна техника и периферни устройства – 5 проекта;
- за закупуване на озвучителна и осветителна техника - 4 проекта;
- за закупуване на носии или елементи за носии, сценично облекло и реквизит – 7 проекта;
- за закупуване на офис обзавеждане и оборудване – 5 проекта;
- за подпомагане организирането на чествания на годишнини, празници, възстановки на обичаи и ритуали, спектакли, концерти – 2 проекта.

Със Заповед № 1338 от 24.10.2022 г. бе определен размера на финансовата подкрепа за читалищата. 23 са одобрените проектни предложения.

5 читалища – НЧ „Просвещение 1911“ с. Дянково, НЧ „Делиорман 2014г.“ гр. Разград, НЧ „Просвета – 1895г.“ с. Топчии, НЧ „Св. Св. Кирил и Методий – 1929г.“ с. Ясеновец, НЧ „Слънчев лъч 1902“ с. Островче закупили компютърно оборудване и периферни устройства със средства по процедурата на обща стойност 2830,00 лв., допълнени с 571, 52 лв. собствено финансиране.

7 читалища – НЧ „Пробуда 1947” с. Стражец, НЧ „Бузлуджа 2010” гр. Разград, НЧ „Напредък-1895” с. Дряновец, НЧ „Съгласие 1891” с. Осенец, НЧ „Самообразование 1894” с. Побит камък, НЧ „Просвета 1919г.” с. Пороище, НЧ „Пробуда-1919.” с. Раковски са обновили сценичния си гардероб чрез закупуване на носии или елементи за носии, сценично облекло, обувки и реквизит със средства по общинската процедура на обща стойност 4812,00 лв. и дофинансиране на проектните дейности със собствени средства в размер на 2092,83 лв.

Извън дейностите по процедурата, две читалища са успели да заделят финансов ресурс за закупуване на костюми - НЧ „Извор-1936г.” с. Липник (2956,00 лв.) и НЧ „Напредък 1901” гр. Разград (1387,00 лв.).

НЧ „Развитие 1869” и читалищата в с. Гецово, Киченица и Просторно са реализирали проекти за закупуване на озвучителна и осветителна техника на обща стойност 4218,80 лв., в т.ч. общински средства в размер на 2586,00 лв. и собствено финансиране 1632, 80 лв.

Чрез средства от община Разград в размер на 3872,00 лв. и собствени средства в 2687,69 лв. 5 читалища – НЧ „Просвета – 1871” с. Благоево, НЧ „Извор – 1936 г.” с. Липник, НЧ „Напредък 1901” гр. Разград, НЧ „Съзнание – Недоклан 1927” с. Недоклан и НЧ „Нов живот – 1909 г.” с. Ушинци са закупили офис обзавеждане и оборудване.

За подпомагане организирането на чествания на годишнини, празници, възстановки на обичаи и ритуали, спектакли, концерти са финансирани 2 проекта – на НЧ „Просвета - 1884” с. Балкански – за възстановяване на традициите за честване на селищен празник и НЧ „Отец Паисий 1922” с. Черковна за юбилей на читалището. Средствата са в размер 900,00 лв. от Община Разград и 150,00 лв. от бюджета на читалищата.

ОРГАНИЗАЦИОНЕН ЖИВОТ. ЧЛЕНСКИ СЪСТАВ. МЕРКИ ЗА ОРГАНИЗАЦИОННО И ИНСТИТУЦИОНАЛНО УКРЕПВАНЕ НА ЧИТАЛИЩАТА

Всички читалища в община Разград са с необходимия членски състав, в съответствие с разпоредбите на Чл. 8 от Закона за народните читалища. Общите отчетни и изборни събрания се провеждат при строго спазване на разпоредбите на Закона за народните читалища.

Със съдействието на РЕКИЦ „Читалища” се извършват редовни и навременни пререгистрации в Агенция по вписванията, както и вписване на промени в обстоятелствата в Регистъра на народните читалища и Регистъра на обществените библиотеки към Министерство на културата.

Взаимодействието на читалищата от община Разград с Регионален експертно-консултантски и информационен център „Читалища” Разград е от изключително значение за тяхното развитие и укрепване.

РЕКИЦ е методическо звено, което подпомага националната политика към читалищата в община Разград и извършва следните дейности:

1. Събиране, систематизиране и актуализиране на информация за читалищата. Поддържане и актуализиране на базата данни за читалищата от област Разград в Регистъра на народните читалища.

2. Подпомагане на читалищата чрез оказване на методическа, експертна и техническа помощ при работа в Регистъра на народните читалища - консултиране, подготовка на съпътстваща документация, попълване на информационни карти и др.

3. Оказване на методическа и техническа помощ при извършване на пререгистрация на народните читалища в Агенция по вписванията – консултиране, подготовка на документи и др.

4. Подпомагане взаимодействието на читалищата с институции и организации – подготовка на становища, докладни, заявления, декларации и др.

5. Оказване на методическа и експертна помощ в текущата дейност на читалищата от община Разград. Подготовка и консултиране на отчетна документация, подготовка и организиране на събрания и др.

6. Събиране, поддържане и предоставяне на актуална информация и възможности за участие в културни събития.

7. Осъществяване на дейности, свързани с организацията и провеждането на културни събития с участието на читалища.

8. Консултиране по въпроси, свързани с трудовото и осигурителното законодателство.

8. Предоставяне на актуална информация относно възможности за финансиране на читалищата. Подготовка и подпомагане на читалищата при кандидатстване и участие в програми и проекти.

РЕКИЦ „Читалища“ Разград разработва експертни становища по състоянието и проблемите на читалищата и ги предоставя на Министерство на културата и други заинтересовани страни.

Експерти от РЕКИЦ „Читалища“ участват в работни групи за подготовка на стратегически и планови документи на Община Разград и Област Разград. Осъществяват се дейности в подкрепа модернизиране на читалищата като основни културни и информационни центрове за местната общност.

РЕКИЦ е партньор на Община Разград, общински администрации и читалища на територията на област Разград при организиране и провеждане на различни културни инициативи, благотворителни събития и др.

Периодично експертите от центъра организират обучения с цел организационно и институционално укрепване на читалищата. Обученията целят надграждане капацитета на читалищата за посрещане на новите предизвикателства чрез разработване на насоки и политики за работа и споделяне на успешни практики.

В периода 06 - 08.07. 2022 г. в комплекс „Св. Св. Константин и Елена“ РЕКИЦ организира Лятна читалищна академия – надграждащо обучение с лектори Даниела Димитрова и Антоанета Мачева от СПОФ „Читалища“ гр. Плевен.

На 15 и 16 декември 2022 г. в с. Кошов, област Русе РЕКИЦ организира регионален семинар на тема: „Читалищата от област Разград – анализ на ресурсите, възможности за институционално укрепване и развитие през 2023 г. Мястото на фолклора в дейността на читалищата и ролята им за съхраняване на нематериалното културно наследство”.

Експертите от РЕКИЦ провеждат регулярни работни срещи по актуални проблеми, подпомагат подготовката на проектни предложения, оказват експертна, логистична, техническа подкрепа при подготовка и провеждане на текуща документация, общи събрания, празници, юбилейни чествания, искания за субсидирани бройки и др.

РЕКИЦ подпомагат реализирането на процедура за финансова подкрепа на читалищната дейност в община Разград.

От изключително значение е работата на РЕКИЦ „Читалища“ Разград в сферата на нематериалното културно наследство на региона. Сериозен е капацитета на експертите в Национална система „Живи човешки съкровища“ при подготовка и комплектуване на проектната документация по програмата. През 2022 г. в Националната представителна листа на нематериалното културно наследство област Разград вписа още една успешна кандидатура, избрана в конкуренция с още 16 подадени кандидатури от цялата страна. С това Разград стана областта в национален мащаб с най-много „Живи човешки съкровища“ – 4 на брой, вписани в националната

система „Живи човешки съкровища – България”. Досието на кандидатурата и разработването на проектната документация бяха отлично подготвени от експертите от РЕКИЦ, което бе изтъкнато от д-р Милена Любенова – главен асистент от Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музей при Българската академия на науките /БАН/ и председател на комисията, като едно от основанията за постигнатия успех. Експерти от РЕКИЦ бяха поканени и присъстваха на тържествената церемония по връчването на удостоверенията за вписване в Националната представителна листа и грамотите за номинация на 12 декември 2022 г. в галерия „Средец“ в Министерство на културата.

II. ДЕЙНОСТИ ПО НАПРАВЛЕНИЯ

1. БИБЛИОТЕЧНО - ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ				
№	ДЕЙНОСТ	ОРГАНИЗАТОР/ УЧАСТНИЦИ	СРОК	ПОТЕНЦИАЛЕН ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
1.1	Реализиране на дейности, свързани с поддържане, опазване и обновяване на библиотечните фондове на обществените библиотеки.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства, програми на Министерство на културата, дарения
1.2	Разработване на проектни предложения по Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове на четене и информираност” на Министерство на културата. Участие в програми и проекти за обновяване на библиотечните фондове с книги и други информационни източници.	Читалища община Разград	Съобразно условията и сроковете на програмите	Собствени средства, Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове на четене и информираност
1.3	Организиране на дарителски кампании.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства, дарения
1.4	Абонамент за периодични издания.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства
1.5	Създаване на условия за осигуряване на свободен и равен достъп до информация, знание и култура за гражданите чрез подобряване на библиотечния мениджмънт.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства
1.6	Дейности в изпълнение на ангажиментите по програма „Глобални библиотеки – България”.	Целевите библиотеки по програмата към НЧ „Просвещение 1911” с. Дянково,	Текущ	Собствени средства

		НЧ „Напредък 1901” гр. Разград, НЧ „Просвета 1883” с. Гецово, НЧ „Пробуда -1919” с. Раковски, НЧ „Просвета - 1919” с. Пороище, НЧ „Слънчев лъч - 1902” с. Островче, НЧ „Съгласие 1891” с. Осенец.		
1.7	Осъществяване на дейности, насочени към разширяване на читателската аудитория, възпитаване и стимулиране на интерес, любов и култура към четенето и книгите.	Читалища община Разград	Съобразно датите на инициативите	Собствени средства
1.8	Участие в национални инициативи за насърчаване и популяризирането на книгите и четенето: Национална библиотечна седмица, Национален Маратон на четенето.	Читалища община Разград	Съобразно датите на инициативите	Собствени средства
1.9	Организиране на различни културно - образователни библиотечни инициативи - литературни четения, представяне на книги, чествания на литературни годишнини, срещи с творци, поетични конкурси, рецитали, тематични изложби, табла и др., свързани с библиотечната дейност.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства
1.10	Организиране на библиотечни инициативи, посветени на чествания на поети и писатели. Тържества по случай Международен ден на детската книга, Седмица на детската книга и изкуствата за деца, Ден на българската поезия и др.	НЧ „Просвета 1883” с. Гецово	Съобразно Национален културен календар 2023 г. и датите на събитията	Собствени средства
1.11	Организиране на литературни четения, тематични кътове, посветени на 150 г. от гибелта на Васил Левски, 155 г. от рождението на ген. Владимир Вазов, 155 г. от подвига на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа, 135 г. от рождението на Дора Габе, 125 г. от рождението на Димитър Талев, 125 г. от рождението на Христо	НЧ „Напредък – 1895” с. Дряновец	Съобразно Национален културен календар 2023 г. и датите на събитията	Собствени средства

	Смирненски.			
1.12	Осъществяване на различни библиотечни инициативи: литературни четения, посветени на Международен ден на книгата и Деня на народните будители. Организиране на срещи с творци, тематични изложби и кътове. Отбелязване на Световния ден на книгата и авторското право с провеждане на Маратон на четенето. Организиране на лятна читалня. Честване на 150 години от гибелта на Васил Левски.	НЧ „Прозрение 1927г.” с. Киченица в партньорство с ОУ „Кирил и Методий” и ДГ „Митко Палаузов”	Съобразно Национален културен календар 2023 г. и датите на събитията	Собствени средства
1.13	Организиране на библиотечни инициативи, посветени на 24 май - Ден на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност; 2 април - Международен ден на детската книга; 11 май - Ден на библиотекаря; 1 ноември – Ден на народните будители.	НЧ „Извор -1936г.” с. Липник	Съобразно Национален културен календар 2023 г. и датите на събитията	Собствени средства
1.14	Участие в Национална кампания „Четяща България” и Маратон на четенето. Организиране на Конкурс за рисунка, посветен на Международния ден на детската книга.	НЧ „Съзнание-Недоклан 1927” с. Недоклан	Съобразно Национален културен календар 2023 г. и датите на събитията	Собствени средства
1.15	Провеждане на традиционни библиотечни инициативи – презентации на нови книги, тематични изложби, прожекции на филми по литературни творби.	НЧ „Съгласие 1891”- с. Осенец	Съобразно Национален културен календар 2023 г. и датите на събитията	Собствени средства
1.16	Организиране на библиотечни инициативи, посветени на бележити годишнини. Провеждане на Маратон на четенето по случай 23 април – Световният ден на книгата. Провеждане на лятна кампания в библиотеката под надслов детска любознателница „В царството на книгите“. Организиране на Ден на	НЧ „Слънчев лъч-1902” с. Островче	Съобразно Национален културен календар 2023 г. и датите на събитията	Собствени средства

	отворените врати на библиотеката по случай Националната библиотечна седмица.			
1.17	Включване на децата от селото в различни кампании с цел насърчаване на четенето – Маратон на четенето, Ден на детската книга и др. Разширяване дейността на лятна читалня. Подкреждане на тематични кътове, представяне на книги и др.	НЧ „Просвета-1919г.” с. Пороище	Съобразно Национален културен календар 2023 г. и датите на събитията	Собствени средства
1.18	Организиране на литературни четения с учаци, посветени на национални и международни кампании - Маратон на четенето, Международен ден на детската книга и др.; творчески срещи с местни творци; литературни изложби и тематични витрини.	НЧ „Напредък 1901“ гр. Разград	Съобразно Национален културен календар 2023 г. и датите на събитията	Собствени средства
1.19	Участие в национални библиотечни инициативи - Маратон на четенето. Провеждане на кампании „Доведи приятел в библиотеката”, „Аз чета”, „Книгата – священото наследство”, инициатива „Библиотекар за един ден“. Експониране на кътове и витрини по случай бележити годишнини.	НЧ „Пробуда-1919г.” с. Раковски	Съобразно Национален културен календар 2023 г. и датите на събитията	Собствени средства
1.20	Създаване на условия за пълноценно използване на библиотечния фонд. Подкреждане на тематични кътове, организиране на срещи с творци, литературни четения и др. по случай 175 год. от рождението на Христо Ботев, 150 год. от гибелта на Васил Левски, 173 год. от рождението на Иван Вазов, 143 год. от рождението на Йордан Йовков. Организиране на инициативи, посветени на Седмица на детската книга, Национална библиотечна седмица, Световен ден на книгата и авторското право. Провеждане на Маратон на четенето.	НЧ „Пробуда 1947” с. Стражец в партньорство с ОУ „Елин Пелин” и ДГ „Пролет“	Съобразно Национален културен календар 2023 г. и датите на събитията	Собствени средства

1.21	Продължаване на инициативата „Книга за всеки” – въвеждане на обслужване на възрастни читатели и такива с физически увреждания по домовете.	НЧ „Просвета -1895 г.” с. Топчии	Съобразно Национален културен календар 2023 г. и датите на събитията	Собствени средства
1.22	Обогатяване дейността на клуба по интереси „Интернет-кафе” чрез нови филми, презентации, видеоматериали.	НЧ „Слънчев лъч-1902” с. Островче	Текущ	Собствени средства
1.23	Лятна работа в библиотеката. Организиране на лятна читалня за учаци. Насърчаване на четенето и формиране на умения за четене, информационна култура, развитие на творчески способности, придобиване на знания и умения.	НЧ „Нов живот – 1909 г.” с. Ушинци	Текущ	Собствени средства
1.24	Насърчаване на ученето през целия живот, гражданското участие, информационната грамотност. Организиране на обучения и курсове за различни целеви групи с цел придобиване и развиване на умения за използване на информационно – комуникационни технологии, интернет услуги и др. Организиране на курсове, кръжоци, лекции, уроци и др. Поддържане на съществуващите библиотечни клубове.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства, програми на Министерство на културата, програми на други организации
1.25	Информационна дейност в обществените библиотеки - осигуряване на достъп до онлайн каталози, интернет ресурси, извършване на библиографски справки и др. Поддържане на електронна страница, популяризираща дейността на читалищата.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства
1.26	Модернизиране и технологично обновяване на библиотеките.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства, програми на Министерство на културата и на други финансиращи

				организации
1.27	Организиране на курс за работа с информационни и комуникационни технологии.	НЧ „Просвета – 1871“ . Благоево, НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово	Текущ	Собствени средства
1.28	Инвентаризация и каталогизация на наличния библиотечен фонд. Закупуване на програмен продукт за обработка на литература в библиотеката.	НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово	Текущ	Собствени средства

2. ДЕЙНОСТИ, НАСОЧЕНИ КЪМ СЪХРАНЯВАНЕ И ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО. РАЗВИТИЕ НА ЛЮБИТЕЛСКОТО ТВОРЧЕСТВО.

№	ДЕЙНОСТ	ОРГАНИЗАТОР/ УЧАСТНИЦИ	СРОК	ПОТЕНЦИАЛЕН ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
2.1	Съхраняване на традициите и обичаите на местната общност чрез организиране и провеждане на различни инициативи, свързани с възпроизвеждане на празнични традиции, обреди и обичаи, традиционни празници на различните етноси:	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства, програми за финансиране
2.2	- Бабинден, Лазаровден, Цветница, Гергьовден, Илинден, Ден на християнското семейство, Коледа. Честване на селищния празник на Димитровден, пресъздаване на обичаи и ритуали, свързани с празника в миналото. /традицията бе възстановена през 2022 г./	НЧ „Просвета 1884г.” с. Балкански	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.3	-Бабинден, Трифон Зарезан, Баба Марта, Лазаровден, Великден, Гергьовден, Коледа, Байрам;	НЧ „Просвета – 1871” с. Благоево	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.4	- Бабинден, Баба Марта, Сирни заговезни, Лазаровден, Цветница, Гергьовден, Еньовден, Коледа;	НЧ „Просвета 1883” с. Гецово	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.5	- Баба Марта, Лазаровден, Великден, Гергьовден и Коледа. Организиране на празник на виното;	НЧ „Напредък – 1895” с. Дряновец	Съобразно традиционен празничен календар	Собствени средства

			2023 г.	
2.6	- Баба Марта, Великден, Байрам, Коледа.	НЧ „Просвещение 1911” с. Дянково	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.7	- Бабинден, Баба Марта, Великден, Коледа, Байрам;	НЧ „Прозрение 1927” с. Киченица	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.8	- Бабинден, Трифон Зарезан, Баба Марта, Великден, Хъдрелез, Коледа, Байрам;	НЧ „Извор - 1936г.”с. Липник	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.9	- Бабинден, Байрам, Коледа;	НЧ „Светлина 1928” с. Мортагоново	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.10	- Бабинден, Великден, Хъдрелез, Коледа, Байрам;	НЧ „Съзнание - Недоклан 1927” с. Недоклан	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.11	- Бабинден, Баба Марта, Сирни заговезни, Лазаровден, Великден, Гергьовден, Коледа;	НЧ „Съгласие 1891” с. Осенец	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.12	- Бабинден, Трифон Зарезан, Великден, Гергьовден, Еньовден, Димитровден, Ден на християнското семейство, Коледа;	НЧ „Слънчев лъч- 1902” с. Островче	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.13	-Бабинден, Трифон Зарезан, Баба Марта, Сирни Заговезни, Тодоровден, Цветница, Великден, Гергьовден, Еньовден, Ден на християнското семейство. Възстановки на обичаи и ритуали,	НЧ „Самообразование 1894” с. Побит камък	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства

	свързани с традиционни празници.			
2.14	- Бабинден, Баба Марта, Великден, Света Марина, Архангеловден, Ден на християнското семейство. Коледуване в селото.	НЧ „Просвета-1919г.” с. Пороище	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.15	- Бабинден, Трифон Зарезан, Баба Марта, Лазаровден, Великден, Коледа;	НЧ „Съзнание-1963” с. Просторно	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.16	- Бабинден, Великден, Гергьовден;	НЧ „Наука 1929“ с. Радинград	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.17	- Баба Марта, Хъдрелез /Гергьовден/, Байрам;	НЧ „Делиорман 2014” гр. Разград	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.18	- Бабинден, Трифон Зарезан, Сирни Заговезни, Баба Марта, Великден, Коледа;	НЧ „Напредък 1901” гр. Разград	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.19	- Сирни Заговезни, Цветница;	НЧ „Развитие 1869” гр. Разград	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г. г.	Собствени средства
2.20	- Великден, Гергьовден /Хъдрелез/, Байрам, Коледа;	НЧ „Пробуда-1919г” с. Раковски	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.21	- Великден, Лазаровден, Коледа;	НЧ „Пробуда 1947“ с. Стражец	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства

2.22	- Бабинден, Трифон Зарезан, Баба Марта, Благовещение, Лазаровден, Великден, Еньовден, Игнажден, Бъдни вечер и Коледа, Ден на християнското семейство. Възстановка на обичаите, свързани с лазаруване и коледуване из селото.	НЧ „Просвета-1895 г.” с. Топчии	Съобразно традиционен празничен календар 2023г.	Собствени средства
2.23	- Бабинден, Трифон Зарезан, Баба Марта, Великден, Гергьовден, Ден на християнското семейство, Коледа;	НЧ „Нов живот-1909г.” с. Ушинци	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.24	- Бабинден, Трифон Зарезан, Лазаровден, Цветница, Великден, Ден на лозаря, Гергьовден, Коледа;	НЧ „Отец Паисий-1922” с. Черковна	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.25	- Бабинден, Баба Марта, Лазаровден, Великден, Коледа;	НЧ „Св. Св. Кирил и Методий – 1929” с. Ясеновец	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.26	Дейности по програма на ЮНЕСКО „Живи човешки съкровища”, насочена към съхраняване на нематериалното културно наследство и неговите носители.	РЕКИЦ „Читалища”, НЧ „Напредък 1901” гр. Разград, НЧ „Просвета 1883” с. Гецово, НЧ „Просвета -1985” с. Топчии, НЧ „Съгласие 1891” с. Осенец	Текущ	Собствени средства, програма „Живи човешки съкровища” на Министерство на културата
2.27	Съхраняване и популяризиране на фолклорните традиции на различните етноси и етнографски групи чрез разширяване дейността на читалищните художествени колективи.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства, програми на Министерство на културата
2.28	Укрепване и развитие на художествените колективи и повишаване нивото на художествения продукт чрез обогатяване на художествения репертоар, сценичен гардероб и реквизит, привличане на професионалисти хореографи, музиканти, художествени	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства, средства от общински бюджет

	ръководители и др. Подобряване на техническото обезпечаване на колективите.			
2.29	Организиране на творчески срещи, разменни гостувания, създаване на творчески контакти между колективите. Осъществяване на културен обмен между тях и засилване на партньорството при провеждане на съвместни мероприятия и чествания. Концертна дейност на художествените формации.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства, спонсорство
2.30	Създаване на нова група /начинаещи/ за народни танци.	НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово	Текущ	Собствени средства, спонсорство
2.31	Създаване на вокална група за български и турски фолклор.	НЧ „Прозрение 1927г“ с. Киченица	Текущ	Собствени средства, спонсорство
2.32	Участие на Група за изворен фолклор и ТФ „Веселие“ в значими културни събития: - НФФ „Насред мегдана в Арбанаси“; -Фестивал „Читалищата – живото наследство на България“; -Народен събор „Събрало се е наше село“ с. Побит камък; -МФФ „От Дунав до Балкана“ гр. Борово; -НФ „С хоро и песен във Водица всяка есен“с. Водица; -НМКФ “Никулденско веселие” с. Медовина.	НЧ „Просвета1919г” с. Пороище	Текущ	Собствени средства, спонсорство
2.33	Участие на читалищните формации в събития от културния календар на Община Разград за 2023 г.:	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства
2.34	- Общоградски празници Сирни Заговезни, Лазаровден и Цветница;	Организатор: ТС „Калина Рада“, НЧ „Развитие 1869” гр. Разград	Съобразно традиционен празничен календар 2023 г.	Собствени средства
2.35	-Майски празници на културата;	Читалища община Разград	Съобразно културен календар 2023 г.	Собствени средства, средства от бюджета на

				Община Разград
2.36	- Трети Фестивал „Читалищата - живото наследство на България“;	Организатор: Община Разград, РЕКИЦ „Читалища“. Участници: Читалища община Разград	17 юни 2023 г.	Собствени средства, средства от бюджета на Община Разград
2.37	- XII Капански събор;	Организатор: Община Разград, РЕКИЦ „Читалища“. НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово, Кметство с. Гецово, Участници: Читалища община Разград	01 юли 2023 г.	Собствени средства, средства от бюджета на Община Разград
2.38	- Панаир на киселото мляко и Фестивал на народните традиции и художествени занаяти;	Организатор: Община Разград Участници: Читалища община Разград	27 -29 юли 2023 г.	Собствени средства, средства от бюджета на Община Разград
2.39	- Коледни и новогодишни празници на община Разград.	Организатор: Община Разград	м. декември 2023 г.	Собствени средства
2.40	Популяризиране на традиционните ценности и култура на различните етноси и етнографски групи чрез участие на художествените формации в национални и международни фестивали в страната и чужбина, фолклорни събори, прегледи на любителското творчество, конкурси и др.	Читалища община Разград	Съобразно Национален културен календар 2023 г. и датите на събитията	Собствени средства, спонсорство
2.41	Дейности, насочени към привличане интереса на младото поколение към фолклорното изкуство. Продукция на детските танцови школи. Провеждане на открити уроци на битов оркестър в учебните заведения.	НЧ „Напредък 1901“ гр. Разград	Текущ	Собствени средства
2.42	Разширяване обхвата на клубове, кръжоци и ателиета за приложно изкуство. Организиране на творчески	НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово, НЧ „Просвещение –	Текущ	Собствени средства, програми на

	работилници, запознаване с традициите и изучаване на техники за изработване на камилчени китки, бродирание, изработване на капански шевици, накити от мъниста, мартеници, боядисване и украса на великденски яйца, козунаци, плетива, изработване и украсяване на сурвакници, изработване на новогодишни украси, картички и др. Организиране на изложби и конкурси с изработените предмети.	1911г.“ с. Дянково, НЧ „Просвета-1919г.” с. Пороище, НЧ „Напредък 1901” гр. Разград, НЧ „Просвета - 1985г.” с. Топчии, НЧ „Съгласие 1891”с. Осенец, НЧ „Слънчев лъч – 1902” с. Островче, НЧ „Съзнание – Недоклан 1927” с. Недоклан, НЧ „Св. Св. Кирил и Методий-1929г.” с. Ясеновец.		НФ „Култура” и Министерство на културата, други финансиращи програми
2.43	Създаване на клуб „Плетиво“ .	НЧ „Отец Паисий 1922“ с. Черковна	Текущ	Собствени средства
3. КУЛТУРНО – ПРОСВЕТНА И ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ.				
№	ДЕЙНОСТ	ОРГАНИЗАТОР/ УЧАСТНИЦИ	СРОК	ПОТЕНЦИАЛЕН ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
3.1	Организиране на тържествено честване по случай 145 години от освобождението на село Гецово.	НЧ „Просвета 1883” с. Гецово, Кметство с. Гецово	м. януари 2023 г.	Собствени средства
3.2	Тържество, посветено на 145 години от освобождението на село Побит камък.	НЧ „Самообразование 1894” с. Побит камък, Кметство с. Побит камък	м. януари 2023 г.	Собствени средства
3.3	Тържествено честване по повод 145 години от освобождението на село Топчии.	НЧ „Просвета – 1895г.” с. Топчии, Кметство с. Топчии	31 януари 2023 г.	Собствени средства
3.4	„Любовта е музика, музиката е любов“ - концерт на МШ „Илия Бърнев“.	НЧ „Развитие 1869“ гр. Разград	14 февруари 2023 г.	Собствени средства
3.5	„Да зарежем лозето в Етнографски комплекс“ – инициатива, посветена на празника Трифон Зарезан. Честване на празника на Св. Харалампий.	НЧ „Самообразование-1894“с. Побит камък	м. февруари 2023 г.	Собствени средства

3.6	Конкурс, посветен на 14 февруари - Празника на любовта.	НЧ „Делиорман 2014г.” гр. Разград	14 февруари 2023 г.	Собствени средства
3.7	„Пълен кош с грозде – пълна бчва с вино”- традиции и обичаи, свързани с Трифон Зарезан. Изложба и дегустация на домашно произведени ракия и вино.	НЧ „Просвета – 1895г.” с. Топчии	14 февруари 2023 г.	Собствени средства
3.8	Подготовка на театрална постановка по книгата на Н. Илчевски – “Записки от селската кръчма”.	НЧ „Отец Паисий-1922” с. Черковна	м. февруари 2023 г.	Собствени средства
3.9	Инициативи, посветени на 150 г. от гибелта на Апостола на свободата Васил Левски –тематични витрини, кътове, конкурси и др.	Читалища община Разград	18 – 19 февруари 2023 г.	Собствени средства
3.10	„Апостолът в българските сърца“ – инициатива, посветена на 150-годишнина от гибелта на Васил Левски.	НЧ „Наука 1929“ с. Радинград	19 февруари 2023 г.	Собствени средства
3.11	Презентация за живота и делото на Васил Левски по повод 150 години от гибелта му.	НЧ „Просвета – 1895г.” с. Топчии	19 февруари 2023 г.	Собствени средства
3.12	Творческа среща, посветена на Международния ден на майчиния език, езиковото и културно многообразие по света.	НЧ „Делиорман 2014” гр. Разград	м. февруари 2023 г.	Собствени средства
3.13	„Богатството на езика“ – инициатива, посветена на Международния ден на майчиния език, езиковото и културно многообразие по света..	НЧ „Наука 1929“ с. Радинград	21 февруари 2023 г.	Собствени средства
3.14	Организиране на творческа работилница в читалището. Издирване и представяне на традиции и обичаи, свързани с Баба Марта. Изработване на мартеници.	НЧ „Просвета – 1895г.” с. Топчии	м. февруари 2023 г.	Собствени средства
3.15	Традиционно честване на „Сирни Заговезни”	НЧ „Напредък 1901“ гр. Разград	м. февруари 2023 г.	Собствени средства
3.16	Организиране на тържества, посветени на 1 март – Ден на любителското творчество.	Читалища Община Разград	01 март 2023 г.	Собствени средства

3.17	Инициативи, посветени на традициите, свързани с празника Баба Марта - работилници за изработване на мартеници, конкурси и др.	Читалища Община Разград	01 март 2023 г.	Собствени средства
3.18	Организиране на ателие за изработка на мартеници с ученици от селото. Запознаване с традициите на празника. Конкурс за най – красива мартеница.	НЧ „Св. Св. Кирил и Методий -1929г.“ с. Ясеновец	01 март 2023 г.	Собствени средства
3.19	Организиране на тържествени чествания, посветени на 145 години от Освобождението на България.	Читалища община Разград, кметства, учебни заведения	03 март 2023 г.	Собствени средства
3.20	„Българската мартеница – символ на здраве и сила” – изложба на мартеници. Посещение на Баба Марта в детската градина.	НЧ „Просвета – 1895г.“ с. Топчии	м. март 2023 г.	Собствени средства
3.21	Организиране на тържество, посветено на 3 март. Поднасяне на цветя на паметната плоча, изготвяне на витрина в библиотеката по повод празника.	НЧ „Просвета-1895 г.” с. Топчии, Кметство с. Топчии	03 март 2023 г.	Собствени средства
3.22	Празнично честване на 145 години от Освобождението на България. Концертна програма и тържествена заря.	НЧ „Напредък – 1895” с. Дряновец	03 март 2023 г.	Собствени средства
3.23	Тържествено честване на 145 години от Освобождението на България.	НЧ „Съгласие 1891” с. Осенец	03 март 2023 г.	Собствени средства
3.24	Тържество, посветено на 145 години от Освобождението на България. Поднасяне на венци и цветя пред паметната плоча на четника на Таньо войвода.	НЧ „Извор – 1936г“ с. Липник	03 март 2023 г.	Собствени средства
3.25	Празнични инициативи и тържества, посветени на Международния ден на жената Осми март и Първа пролет.	Читалища община Разград	м. март 2023 г.	Собствени средства
3.26	„Музика на цветята“ - пролетен концерт на Музикална школа „Илия Бърнев“.	НЧ „Развитие 1869“ гр. Разград	22 март 2023 г.	Собствени средства
3.27	Концерт - продукция на Класа по пиано с преподавател Нина Георгиева от Музикална школа „Илия Бърнев“.	НЧ „Развитие 1869“ гр. Разград	25 март 2023 г.	Собствени средства

3.28	Инициатива, посветена на Благовещение – Ден на майката.	НЧ „Просвета-1895 г.” с. Топчии	25 март 2023 г.	Собствени средства
3.29	„Светът е оцелял, защото се е смял” – инициатива, посветена на 1 април – Ден на хумора и шегата.	НЧ „Самообразова-ние -1894” с. Побит камък	01 април 2023 г.	Собствени средства
3.30	Честване на Лазаровден и празнична църковна служба. Изпълнение на мъжката певческа група.	НЧ „Отец Паисий 1922“ с. Черковна	08 април 2023 г.	Собствени средства
3.31	Организиране на инициативи в читалищата, посветени на Великден – запознаване с традициите на празника, изучаване на техники, организиране на работилници за боядисване на яйца и др.	Читалища община Разград	м. април 2023 г.	Собствени средства
3.32	Инициатива, посветена на Рамазан Байрам – запознаване с историята и традициите на празника. Организиране на кулинарен конкурс за домашно приготвена баклава и традиционни сладки.	НЧ „Прозрение 1927г.” с. Киченица	м. април 2023 г.	Собствени средства
3.33	Боядисване на великденски яйца с благотворителна цел.	НЧ „Слънчев лъч – 1902г.” с. Островче	м. април 2023 г.	Собствени средства
3.34	Тържество, посветено на 83 годишнината на Музикален дом „Екатерина и Димитър Бъчварови“.	НЧ „Развитие 1869” гр. Разград	05 май 2023 г.	Собствени средства
3.35	Тържествено честване на Деня на храбростта и българската армия. Полагане на цветя на паметната плоча на загиналите островчани във войните.	НЧ „Слънчев лъч – 1902г.” с. Островче	06 май 2023 г.	Собствени средства
3.36	„Да се повеселим и полюеем за здраве на Гергьовден“ – тържество по случай селищния празник и Гергьовден.	НЧ „Самообразова-ние -1894” с. Побит камък	06 май 2023 г.	Собствени средства
3.37	Организиране на тържество по случай „Гергьовден” и „Хъдрелез”.	НЧ „Пробуда-1919г.” с. Раковски	06 май 2023 г.	Собствени средства
3.38	Организиране на събития, посветени на 9 май - Ден на Европа.	Читалища община Разград	м. май 2023 г.	Собствени средства
3.39	Ден на отворените врати в Етнографски комплекс Побит камък по случай Международен ден на	НЧ „Самообразова-ние -1894” с. Побит камък	18 май 2023 г.	Собствени средства

	музеите.			
3.40	Тържество по случай празника на НЧ „Слънчев лъч – 1902г.“ с. Островче.	НЧ „Слънчев лъч – 1902г.“ с. Островче	м. май 2023 г.	Собствени средства
3.41	Участие на читалищните формации в инициативи, посветени на Международен ден на музеите.	НЧ „Развитие 1869“ гр. Разград	20 май 2023 г.	Собствени средства
3.42	Концерт – спектакъл, посветен на 120 год. НЧ „Напредък 1901“ гр. Разград, 65 год. Фолклорен танцов ансамбъл „Разград“ и 60 год. Детска танцова студия „Капанче“.	НЧ „Напредък 1901“ гр. Разград	м. май 2023 г.	Собствени средства
3.43	Благотворителен концерт-спектакъл, посветен на 83 години Музикален дом „Екатерина и Димитър Бъчварови“.	НЧ „Развитие 1869“ гр. Разград	м. май 2023 г.	Собствени средства
3.44	Тържествено честване на патронния празник на НЧ „Просвета-1895 г.“ с. Топчий.	НЧ „Просвета -1895 г.“ с. Топчий	24 май 2023 г.	Собствени средства
3.45	Провеждане на традиционен конкурс за изразително четене и красноречие. Съвместна инициатива с ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“.	НЧ „Св. Св. Кирил и Методий - 1929“ с. Ясеновец	м. май 2023 г.	Собствени средства
3.46	Организиране на празник по случай Първи юни -Международен ден на детето. Забавни детски игри, състезания и анимации.	НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово	01 юни 2023 г.	Собствени средства
3.47	Тържество по случай Първи юни - Международен ден на детето. Забавни детски игри.	НЧ „Прозрение 1927г.“ с. Киченица	01 юни 2023 г.	Собствени средства
3.48	Инициатива, посветена на Международния ден на детето. Конкурс за рисунка на асфалт. Забавни игри.	НЧ „Делиорман 2014г.“ гр. Разград	01 юни 2023 г.	Собствени средства
3.49	Традиционно детско парти по случай Първи юни - Международния ден на детето.	НЧ „Наука 1929“ с. Радинград	01 юни 2023 г.	Собствени средства
3.50	Детско празнично утро по случай Първи юни - Международния ден на детето.	НЧ „Пробуда – 1919“ с. Раковски	01 юни 2023 г.	Собствени средства

3.51	Ден на Ботев и на загиналите за свободата на България –литературно четене на избрани негови стихове в „Етнографски комплекс“.	НЧ „Самообразование -1894” с. Побит камък	02 юни 2023 г.	Собствени средства
3.52	НЧ „Развитие 1869“ - символичен домакин на Фестивал „Белите нощи на Разград в къща – музей „Анание Авашов“.	НЧ „Развитие 1869” гр. Разград	23-24 юни 2023 г.	Собствени средства
3.53	“Еньовден“ в „Етнографския комплекс“. Представяне на традициите на празника.	НЧ „Самообразование -1894” с. Побит камък	24 юни 2023 г.	Собствени средства
3.54	„Седемдесет и седем и половина” - тържество в Етнографски капански комплекс, посветено на Еньовден.	НЧ „Просвета – 1895г.” с. Топчии	24 юни 2023 г.	Собствени средства
3.55	Годишни продукции на Балетна школа и на Музикална школа към читалището. Заключителен концерт на площад „Възраждане“.	НЧ „Развитие 1869” гр. Разград	м. юни 2023 г.	Собствени средства
3.56	Тържествено честване на 60 годишнина от основаването на НЧ „Съзнание -1963“ с. Просторно. Празничен концерт.	НЧ „Съзнание - 1963“ с. Просторно.	22 юли 2023 г.	Собствени средства.
3.57	Лятна академия за деца. Читалня и Детска работилница „Сръчни ръце“.	НЧ „Просвета-1919г.” с. Пороище	м. юли – август 2023 г.	Собствени средства
3.58	Организиране и провеждане на кампания „Безопасно лято” – традиционна инициатива, посветена на правата на децата.	НЧ „Делиорман 2014” гр. Разград	м. юли 2023 г.	Собствени средства
3.59	Лятна читалня и занималня. Организиране на занимателни и забавни игри за деца и родители, компютърни игри и др. Организиране на лятно кино на открито.	НЧ „Просвета – 1871“ с. Благоево	м. юни - август 2023 г.	Собствени средства
3.60	Лятна работа с деца – прожекции, организиране на читални и занимални, детски утра, спортни инициативи и др.	Читалища община Разград	м. юни - август 2023 г.	Собствени средства
3.61	Разработване на програма за работа с децата „Забавно лято 2023”. Организиране на поредица от мероприятия под наслов „Детска	НЧ „Слънчев лъч – 1902г.“ с. Островче	м. август 2023 г.	Собствени средства

	любознателница в царството на книгите”, състезания с компютърни игри, клуб „Любознайко” и др. в зависимост от интересите на децата.			
3.62	- Тържествено честване на 140 годишнината от основаването на НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово.	НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово	м. септември 2023 г.	Собствени средства, спонсорство
3.63	Провеждане на Девети Есенен карнавал.	НЧ „Съгласие 1891“ с.Осенец	м. септември 2023 г.	Собствени средства
3.64	Инициативи, посветени на 138 години от Съединението на България.	Читалища община Разград	06 септември 2023 г.	Собствени средства
3.65	Инициативи, посветени на 115 години от обявяване на Независимостта на България.	Читалища община Разград	22 септември 2023 г.	Собствени средства
3.66	Традиционен Фолклорен събор „Събрало се наше село”.	НЧ „Самообразование -1894” с. Побит камък	м. септември 2023 г.	Собствени средства
3.67	Участие на ФГ „Вяра“ в „Комитски събор“ с. Червена вода.	НЧ „Самообразование -1894” с. Побит камък	м. септември 2023 г.	Собствени средства, средства от финансиращи организации, спонсорство
3.68	Празник, посветен на Световния ден на животните. Изложба на домашни любимци.	НЧ „Наука 1929“ с. Радинград	м. септември 2023 г.	Собствени средства
3.69	Изложба на художника Петко Антонов.	НЧ „Отец Паисий 1922” с. Черковна	м. септември 2023 г.	Собствени средства
3.70	Организиране на тържества по случай 1 октомври – Международен ден на възрастните хора.	НЧ „Самообразование -1894” с. Побит камък, НЧ „Просвета – 1919” с. Пороище, НЧ „Наука 1929” с. Радинград, НЧ „Просвета – 1895г.” с. Топчии	01 октомври 2023 г.	Собствени средства
3.71	Тържествено честване на селищния празник и патрон на църквата Св. Иван Рилски.	НЧ „Отец Паисий-1922” с. Черковна, кметство с. Черковна и църковно	21 октомври 2023 г.	Собствени средства

		настоятелство		
3.72	„В кухнята на баба” – инициатива, посветена на Професионалния празник на готвача.	НЧ „Просвета – 1895г.” с. Топчии	21 октомври 2022 г.	Собствени средства
3.73	Участие на ПГ „Здравец“ в програма за честване на селищния празник.	НЧ „Слънчев лъч – 1902г.“ с. Островче	26 октомври 2023 г.	Собствени средства
3.74	Есенен празник „Балканджий готвят ястия в казан, пещ и на сач“.	НЧ „Самообразова-ние -1894” с. Побит камък	м. октомври 2023 г.	Собствени средства
3.75	Подготовка на музикална програма по случай селищния празник.	НЧ „Прозрение 1927 г.” съвместно с Кметство с. Киченица	м. октомври 2022 г.	Собствени средства
3.76	Организиране на празнични концерти за Димитровден, Деня на народните будители и Коледа.	НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово	Съобразно датите на събитията	Собствени средства
3.77	Инициативи, посветени на 1 ноември – Ден на народните будители.	Читалища община Разград съвместно с образователни институции	01 ноември 2023 г.	Собствени средства
3.78	Подпомагане организацията и провеждането на селищния празник.	НЧ „Отец Паисий 1922“ с. Черковна	04 ноември 2023 г.	Собствени средства
3.79	Тържества по случай Деня на християнското семейство.	Читалища община Разград	21 ноември 2023 год..	Собствени средства
3.80	Честване Международния ден на доброволца.	НЧ „Слънчев лъч – 1902г.“ с. Островче	05 декември 2023 г.	Собствени средства
3.81	Коледен концерт-спектакъл на формациите към читалището.	НЧ „Развитие 1869“ гр. Разград	м. декември 2023 г.	Собствени средства
3.82	Традиционен коледен концерт на колективите на читалището.	НЧ „Напредък 1901“ гр. Разград	м. декември 2023 г.	Собствени средства
3.83	Коледна творческа работилница – традиционна инициатива за деца.	НЧ „Делиорман 2014г.“ гр. Разград	м. декември 2023 г.	Собствени средства
3.84	Коледни и новогодишни празници в населените места на Община Разград.	Читалища община Разград	м. декември 2023 г.	Собствени средства, спонсорство
3.85	Участие на духов оркестър в общоградски тържества и чествания.	НЧ „Напредък 1901” гр. Разград	Текущ	Собствени средства

3.86	Концерти на хор „Железни струни“.	НЧ „Развитие 1869” гр. Разград	Текущ	Собствени средства
3.87	Участия на формациите в чествания и тържества на ДГ, училища, Федерация на жените гр. Разград и др.	НЧ „Развитие 1869” гр. Разград, НЧ „Напредък 1901” гр. Разград	Текущ	Собствени средства
3.88	Развиване и обогатяване дейността на детските театрални формации и артистични студия.	НЧ „Напредък - 1895” с. Дряновец, НЧ „Съзнание 1891” с. Осенец	Текущ	Собствени средства

4. КРАЕВЕДЧЕСКА ДЕЙНОСТ

№	ДЕЙНОСТ	ОРГАНИЗАТОР/ УЧАСТНИЦИ	СРОК	ПОТЕНЦИАЛЕН ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
4.1	Осъществяване на дейности за издирване, проучване, систематизиране, дигитализиране на информация и материали, свързани с историята на населените места, бит и поминък на населението, истории на фамилията и др. Описване на музикалния и танцов фолклор, обичаи, предания, събиране на предмети от традиционния бит, снимки и др.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства, средства по програми на МК и други финансиращи организации
4.2	Осъществяване на събирателска дейност сред местното население на снимков и документален материал за историята на с. Благоево.	НЧ „Просвета – 1871“ с. Благоево	Текущ	Собствени средства
4.3	Събиране на материали, спомени, снимки, документи и др. за съставяне историята на с. Раковски.	НЧ „Пробуда-1919 г.” с. Раковски	Текущ	Собствени средства
4.4	Поддържане и обогатяване на съществуващите етнографски сбирки.	НЧ „Просвета 1884г.” с. Балкански, НЧ „Просвета-1895г.” с. Топчии, НЧ „Съгласие 1891”с. Осенец, НЧ „Самообразование 1894” с. Побит камък, НЧ „Наука 1929” с. Радинград	Текущ	Собствени средства
4.5	Събиране на снимков материал на капански шевици, документален материал за капанските обичаи и	НЧ „Просвета 1883” с. Гецово	Текущ	Собствени средства

	подготовка на печатно издание.			
4.6	Дейности за популяризиране на Етнографски капански комплекс - разработване на туристически анимации, подготовка и отпечатване на рекламни материали и др. Рекламираме дейността на Етнографски капански комплекс чрез изработване на рекламни брошури и обогатяване на предлаганата туристическа анимация.	НЧ „Просвета – 1895 г.” с. Топчии	Текущ	Собствени средства, програми на МК и НФ „Култура”, програми на други финансиращи организации
4.7	Популяризиране на Етнографски комплекс – рекламна кампания за популяризиране на бита и културата на балканджиите.	НЧ „Самообразование -1894” с. Побит камък	Текущ	Собствени средства, програми на МК и НФ „Култура”, програми на други финансиращи организации

5. СПОРТНИ И МЛАДЕЖКИ ДЕЙНОСТИ. ЕКОЛОГИЧНИ ИНИЦИАТИВИ

№	ДЕЙНОСТ	ОРГАНИЗАТОР/ УЧАСТНИЦИ	СРОК	ПОТЕНЦИАЛЕН ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
5.1	Организиране на спортни инициативи с цел подобряване физическото здраве и оползотворяване на свободното време на подрастващите.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства
5.2	Организиране на посрещането на участниците от Туристическо дружество „Буйна гора” във връзка с началото на туристическия сезон /съвместна инициатива с кметство с. Балкански/. Походи и пикници до близки местности на селото. Организиране на летни спортни занимания за деца и младежи.	НЧ „Просвета-1884г.” с. Балкански	Текущ	Собствени средства
5.3	Организиране на походи и пикници до близки местности.	НЧ „Просвета – 1871” с. Благоево	Текущ	Собствени средства
5.4	Организиране на младежки спортни инициативи.	НЧ „Просвета 1883” с. Гецово	Текущ	Собствени средства

5.5	Организиране на походи и спортни състезания по тенис на маса и футбол.	НЧ „Прозрение 1927г.” с. Киченица	Текущ	Собствени средства
5.6	Организиране на турнири по футбол, волейбол с учащи и др.	НЧ „Извор-1936“ с. Липник	Текущ	Собствени средства
5.7	Организиране и провеждане на спортни инициативи - походи, турнири, спортни празници с цел оползотворяване свободното време на подрастващите.	НЧ „Съзнание - Недоклан 1927” с. Недоклан	Текущ	Собствени средства
5.8	Отбелязване 150 годишнината от гибелта на Васил Левски с поход до м. „Бараката“.	НЧ „Самообразование-1894“ с. Побит камък	19 февруари 2023 г.	Собствени средства
5.9	Организиране на забавни игри, турнири и състезания за деца и младежи. Организиране на поход извън селото.	НЧ „Пробуда -1919” с. Раковски	Текущ	Собствени средства
5.10	Организиране на спортен празник със спортни надпревари, забавни и състезателни игри.	НЧ „Пробуда 1947” с. Стражец	Текущ	Собствени средства
5.11	Организиране на спортен празник по случай 1 юни – Международен ден на детето. Организиране на спортни събития и турнири за деца и възрастни, занимателни игри за деца, фитнес на открито.	НЧ „Просвета – 1895 г.” с. Топчии, НЧ „Просвета – 1884г“ с. Балкански	Текущ	Собствени средства
5.12	Организиране на общоселски турнир по тенис на маса, шах и др.	НЧ „Отец Паисий 1922“ с. Черковна	м. декември 2023 г.	Собствени средства
5.13	Осигуряване на подкрепа на талантиливи деца и младежи, осъществяване на местни творчески проекти и инициативи със заинтересованите институции за подкрепа на личностното развитие.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства, финансиращи програми, спонсорство
5.14	Провеждане на образователни кампании и инициативи, посветени на Деня за борба с тормоза в училище, безопасност на движението, Ден на гората, Ден за опазване на околната среда и др. Провеждане на образователни кампании по „Безопасност на	НЧ „Просвета 1883“ с. Гецово	Текущ	Собствени средства

	движението”.			
5.15	Организиране на съвместни образователни и културни инициативи с ученици от СУ „Христо Ботев“ и ППМГ „Акад. Н. Обрешков“.	НЧ „Напредък 1901” гр. Разград	Текущ	Собствени средства
5.16	Дейности по поддържане и облагородяване на околната среда. Организиране на екологични кампании и др.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства
5.17	Инициатива, посветена на Деня на земята. Облагородяване на средата в Етнографския комплекс и около читалищната сграда.	НЧ „Самообразова-ние -1894” с. Побит камък	22 април 2023 г.	Собствени средства
5.18	Организиране на залесителна кампания „Засади дръвче, остави следа”. Почистване и облагородяване на площите около дворните места. Конкурс за най – красива цветна градинка.	НЧ „Слънчев лъч – 1902” с. Островче	Текущ	Собствени средства
5.19	Организиране на Дарителска кампания за довършване на проекта за парк „БЕЖАНА”.	НЧ „Слънчев лъч – 1902” с. Островче	Текущ	Собствени средства

6. СОЦИАЛНА ДЕЙНОСТ

№	ДЕЙНОСТ	ОРГАНИЗАТОР/ УЧАСТНИЦИ	СРОК	ПОТЕНЦИАЛЕН ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
6.1	Реализиране на инициативи с участието на хора в неравностойно положение с цел тяхното интегриране. Организиране на благотворителни кампании. Участия на читалищните формации в събития на социални институции.	НЧ „Просвета 1883” с. Гецово	Текущ	Собствени средства
6.2	Организиране и участие в дарителски кампании за подпомагане на самотно живеещи възрастни хора в селото. Организиране на мартенска работилница.	НЧ „Просвета – 1884г.“ с. Балкански	Текущ	Собствени средства
6.3	Организиране на дарителски кампании. Оказване на помощ на възрастни и болни хора от селото.	НЧ „Просвета-1871” с. Благоево	Текущ	Собствени средства
6.4	Организиране на съвместни мероприятия с Дружеството на	НЧ „Слънчев лъч – 1902” с. Островче	Текущ	Собствени средства

	пенсионерите за оказване помощ и обслужване на възрастни хора в селото от доброволци съвместно с дружеството на БЧК. Организиране на благотворителни инициативи и дарителски кампании, в т.ч. посещения в Дома за стари хора Разград.			
6.5	Организиране на благотворителни кампании за подпомагане на социално слаби семейства.	НЧ „Съгласие 1891” с. Осенец	Текущ	Собствени средства
6.6	Работилница за мартеници-съвместна инициатива с Комплекс за социални услуги за пълнолетни лица с увреждания с. Просторно.	НЧ „Съзнание – 1863” с. Просторно	м. февруари 2023 г.	Собствени средства
6.7	„Велики четвъртък в Етнографски комплекс“ - Великденска благотворителност за възрастни хора и хора в неравностойно положение, жители на с. Побит камък.	НЧ „Самообразова-ние -1894” с. Побит камък	м. април 2023 г.	Собствени средства
6.8	Организиране на великденска работилница за писани яйца с потребителите на Комплекс за социални услуги за пълнолетни лица с увреждания с. Просторно.	НЧ „Съзнание – 1863” с. Просторно	м. април 2023 г.	Собствени средства
6.9	Участия на творческите колективи в общоградски благотворителни инициативи.	НЧ „Напредък 1901” гр. Разград, НЧ „Развитие 1869” гр. Разград	Текущ	Собствени средства
6.10	Организиране на дарителски кампании, осъществяване на доброволчески инициативи в подкрепа на хора в неравностойно положение.	НЧ „Пробуда – 1919г.”с. Раковски	Текущ	Собствени средства
6.11	Дейности в подкрепа на възрастни и самотно живеещи хора. Организиране на кампании, посещения в домовете, оказване на подкрепа с цел преодоляване на изолацията.	НЧ „Нов живот – 1909” с. Ушинци	Текущ	Собствени средства
6.12	Реализиране на инициативи със социална насоченост с цел социална и културна интеграция на различни социални групи, включително такива в риск, неравностойно положение, етнически групи и др.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства

6.13	Световен ден на първата помощ – информационен блок с прожекция на видеа	НЧ „Наука 1929” с. Радинград	10 септември 2023 г.	Собствени средства
7. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ. ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА КАДРИТЕ. МОДЕРНИЗИРАНЕ И ИНСТИТУЦИОНАЛНО УКРЕПВАНЕ НА ЧИТАЛИЩАТА. ПРОЕКТНА ДЕЙНОСТ				
№	ДЕЙНОСТ	ОРГАНИЗАТОР/ УЧАСТНИЦИ	СРОК	ПОТЕНЦИАЛЕН ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
7.1	Подпомагане процесите на организационно и институционално укрепване на читалищата от община Разград.	РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства
7.2	Актуализиране на базата данни за 2022 г. за читалищата от община Разград в Регистъра на народните читалища към Министерство на културата. Подпомагане на читалищата чрез оказване на методическа, експертна и техническа помощ при работа в Регистъра - координиране на работата, консултиране, подготовка на съпътстваща документация, попълване на информационни карти и др.	РЕКИЦ „Читалища”, читалища община Разград	Текущ	Собствени средства
7.3	Оказване на методическа и експертна помощ в текущата дейност на читалищата от Разградска област. Подготовка и консултиране на отчетна документация, подготовка и организиране на събрания и др. Извършване на навременни регистрации и пререгистрации.	РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства
7.4	Методическа и експертна помощ в текущата дейност на читалищата и подпомагане взаимодействието им с институции и организации. Подготовка и консултиране на документация, становища, докладни, искания за субсидирани бройки и др. Оказване на съдействие при подготовка и организиране на събрания.	РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства
7.5	Събиране, поддържане и	РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени

	предоставяне на актуална информация и възможности за участие в културни събития – фестивали, събори, конкурси и др. Логистична подкрепа за участие на читалищни формации в национални и международни културни форуми.			средства
7.6	Оказване на методическа и техническа помощ при организация и провеждане на културни събития на читалищата – библиотечни инициативи, чествания на юбилеи и годишнини и др. Подготовка на сценарии, грамоти, поздравителни адреси, логистика за организиране на музикални програми и др.	РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства
7.7	Участие в организацията и провеждането на културни събития от културния календар на Община Разград – Капански събор, Панаир на киселото мляко и Фестивал на народните традиции и занаяти, събития на Федерация на жените гр. Разград, национални събития и др.	РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства
7.8	Логистична подкрепа при подготовка и участие на колективите в национални и международни културни събития – търсене и предлагане на информация, осъществяване на контакти, водене на кореспонденция и др.	РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства
7.9	Съдействие и методическа помощ при организиране на културни събития от читалищата – чествания на юбилеи и годишнини, конкурси, фестивали и др.	РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства
7.10	Организиране на обучителни дейности за повишаване квалификацията на читалищните служители /обучителни семинари, кръгли маси, курсове, практикуми, работни срещи/. Провеждане на текущи работни срещи с читалищни дейци по актуални въпроси и проблеми.	РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства

7.11	Разработване на експертни становища за състоянието и проблемите на читалищата, предоставяни на Министерство на културата, Областна администрация и Община Разград. Подготовка на анализ за дейността на читалищата от област Разград и представянето му в Министерство на културата и на Областен управител.	РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства, Министерство на културата
7.12	Участие в работни групи за подготовка на документи на Община Разград: - Годишен доклад за наблюдение изпълнението на Плана за интегрирано развитие на Община Разград ; -Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Разград; -Общинска стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Разград за периода 2021 – 2023 г.	РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства
7.13	Предоставяне на актуална информация относно възможности за финансиране на читалищата. Подготовка и подпомагане на читалищата при кандидатстване и участие в програми и проекти.	РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства
7.14	Участие във финансиращи програми и търсене на допълнителни средства за обновяване на репертоар, реквизит, гардероб, закупуване и ремонт на инструменти на художествените колективи.	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства, програми на МК и НФ „Култура”, средства от общински бюджет
7.15	Дейности по подготовка на проекти от област Разград в конкурсната сесия за попълване на Национална система „Живи човешки съкровища – България“.	РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства
7.16	Осъществяване на дейности във връзка с процедура на община Разград за финансова подкрепа на читалищната дейност в община	Читалища община Разград, РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства

	Разград със средства от общински бюджет през 2023 г.: актуализиране на Правила за условията и реда за кандидатстване за финансова подкрепа на читалищната дейност в община Разград и проектен фиш. Подготовка на входящ регистър, заповеди и публикуване на документите в сайта на община Разград.			
7.17	Създаване на партньорства, утвърждаване и укрепване на връзки с местни и национално представени културни институции, учебни заведения, културни институти и организации от неправителствен сектор.	Читалища община Разград, РЕКИЦ „Читалища”	Текущ	Собствени средства
7.18	Организация и провеждане на Трети фестивал „Читалищата – живото наследство на България“.	Читалища община Разград, РЕКИЦ „Читалища”	17 юни 2023 г.	Собствени средства
7.19	Дейности по организация и провеждане на Капански събор.	Читалища община Разград, РЕКИЦ „Читалища”	1 юли 2023 г.	Собствени средства
7.20	Съдействие за организация и провеждане на Панаир на киселото мляко и Фестивал на народните традиции и художествени занаяти.	Читалища община Разград, РЕКИЦ „Читалища”	28-30 юли 2022 г.	Собствени средства

8. СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ. ТЪРСЕНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА МАТЕРИАЛНО – ТЕХНИЧЕСКАТА БАЗА

№	ДЕЙНОСТ	ОРГАНИЗАТОР/ УЧАСТНИЦИ	СРОК	ПОТЕНЦИАЛЕН ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
8.1	Дейности по поддържане на сградния фонд. Търсене на възможности за извършване на следните текущи и неотложни ремонтни дейности:	Читалища община Разград	Текущ	Собствени средства, програми на МК
8.2	- Частичен ремонт на покрив, подмяна на врати и прозорци.	НЧ „Просвета 1884”с. Балкански	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство
8.3	- Извършване на текущи ремонтни дейности.	НЧ „Просвета -1871” с. Благоево	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство

8.4	- Ремонт на библиотеката. Закупуване и монтиране на охранителни камери и СОТ.	НЧ „Просвета 1883” с. Гецово	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство
8.5	- Освежаване на салона на читалището. Ремонт на складово помещение.	НЧ „Напредък – 1895” с. Дряновец	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство
8.6	- Извършване на ремонт на читалищен салон. Текущи ремонтни дейности на сградата.	НЧ „Просвещение – 1911 г.” с. Дянково	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство
8.7	- Извършване на частичен ремонт на покривната конструкция. Вътрешно освежаване на читалищния салон.	НЧ „Светлина 1928” с. Мортагоново	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство
8.8	- Текущ ремонт на читалищната база.	НЧ „Съзнание – Недоклан 1927” с. Недоклан	Текущ	Собствени средства, средства от проекти
8.9	-Частичен ремонт на читалищната библиотека.	НЧ „Слънчев лъч-1902г.” с. Островче	Текущ	Собствени средства, средства от проекти
8.8	-Текущи ремонтни дейности. Подмяна на дограмата на двете фойета, боядисване на библиотеката смяна на уллиците и водосточните тръби на сградата..	НЧ „Просвета – 1919” с. Пороище	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство
8.9	Текущи ремонтни дейности.	НЧ „Съзнание - 1936г.”с. Просторно	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство
8.10	- Освежаване и подмазване на стените в репетиционната зала. Ремонт на санитарните помещения и съблекалните. Ремонт на стаята на художествените ръководители и на стаята на музикантите – оркестрова стая.	НЧ „Напредък 1901” гр. Разград	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство
8.11	Необходимост от основен ремонт на Музикален дом „Екатерина и Димитър Бъчварови“.	НЧ „Развитие 1869“ гр. Разград	Текущ	Собствени средства, средства от проекти,

				спонсорство
8.12	- Извършване на текущи ремонтни дейности на покрива на читалището.	НЧ „Пробуда – 1919” с. Раковски	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство
8.13	- Извършване на текущи ремонтни дейности.	НЧ „Пробуда 1947” с. Стражец	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство
8.14	Ремонт на централно стълбище на сградата на читалището, каменни пътеки в Етнографски капански комплекс с.Топчии и покриви на къщи в музея.	НЧ „Просвета-1895г.” с. Топчии	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство
8.15	- Извършване на текущи ремонтни дейности на читалищната сграда. Ремонт на покривна конструкция. Възстановяване на площадката пред и около читалището.	НЧ „Нов живот – 1909г.” с. Ушинци	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство
8.16	- Извършване на частичен ремонт на залата – циклене, лакиране на пода. Ремонт на сцената.	НЧ „Отец Паисий 1922.” с. Черковна	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство
8.17	- Извършване на текущи ремонтни дейности на читалищната сграда.	НЧ „Св. Св. Кирил и Методий – 1929г.” с. Ясеновец	Текущ	Собствени средства, средства от проекти, спонсорство

III. ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Читалищата от община Разград финансират заложените в програмата дейности със средства от държавната субсидия, собствени приходи и средства от проектна дейност.

IV. СРОКОВЕ ЗА ОТЧИТАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

1. Срокът за изпълнение на Годишната програма за развитие на читалищната дейност в община Разград е в рамките на бюджетната 2023 г.

2. В изпълнение на чл. 26а, (4) председателите на читалищата представят в срок до 31 март 2024 г. пред Кмета на община Разград и Общински съвет Разград доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на Програмата и изразходваните бюджетни средства.

Заложените в Програмата за развитие на читалищната дейност в Община Разград през 2023 г. дейности могат да бъдат развивани, обогатявани и допълвани текущо от нови инициативи и проекти при търсене на алтернативни източници на финансиране.